

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1938.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: Dr. VÁRNAY ELEMÉR

A halál szolgálatában

Az elemek is feltámadnak már, hogy a háborúval versenyre kelve, tegyék ki újabb és újabb megpróbáltatásoknak a keservesen visszóemberiségét. Mialatt északon a fagy segít megtizedelni a katonákat, azalatt délen, messzi Anatóliában elemi csapások szakadtak ezen vidék népekre. Rettenetes erejű földrengés rázta meg Anatólia földjét. Karácsony boldog ünnepén rengeteg ember lelte itt halálát. De ki tudja, meddig tart még a természet dühe. Ki tudja, mennyi ember pusztul még el, aki a szabadba menekült és most a földeken a halálos fagy áldozata lehet a csillagtalan éjszakában, fedél nélkül? Azonban mindez még nem elég. A földrengés sújtotta vidék életben maradt lakosságát újabb kétségbeesés elé állítja az a most támadt vízőzön, amely egymásután pusztítja a falvakat, dönti romba a megmaradt tüzhelyeket. Valóban példátlan megpróbáltatás ez és érthető, hogy ez a rettenetes szerencsétlenség felkelti az egész világ sajnálkozását. A szomszédos országok sietve küldenek Anatóliába segítséget, fűthető sátrakat, gyógyszereket, élelmet, ruhát, pénzt.

De nemcsak a szomszédos országok mozdultak meg, megmozdult az egész világ. Anglia, Franciaország hatalmas kölcsönt nyújt, de kivesszi a részét Anatólia megsegítésében a messzi Amerika is. Mindamellet mégis fel kell tenni a kérdést, vajjon elég mélyen, igaz valósággal, lázas igyekezettel történik-e ez a megmozdulás? Sajat magunkon mérhetjük meg eme kérdés jogosultságát. Az őszinte válasz bizonyára tagadó lesz. Tulságosan bizonytalan a mi életünk ebben a keserves mában, hogy egész terjedelmében megünkévá tehesük a messzi, sorsújtott nép minden megpróbáltatását és fájdalmát. Lehet-e csodálkoznunk ma, hogy az emberiség belefásul a tömeghalálba és csak dermedten, gépiesen végzi el az irgalom kötelességét? Hiszen amerre csak tekintünk, nap-nap után szakadatlanul újabb szerencsétlenségek szakadnak erre a világra. Haláltáncot járnak szakadatlanul a hajók az óceánokon, újabb és újabb vasuti szerencsétlenségek, véres összeütközések hírt hozza a rádió és a sajtó, százezer halotról számol be a finnországi harcéri jelentés. Nem kövesedik-e meg szívünkben minden érzés, ha így hozzászoktunk a szakadatlan pusztulás gondolatához?

Egyebet sem látunk, mint pusztulást. Mit jelent nekünk már néhány ezer ház és sok ezer emberélet Anatóliában! Ez a szomorú tény csak láncszemként fűződik a szakadatlanul megújuló borzalmas események logikai láncolatához. Hosszu évek óta egyébről sem olvasunk, mint a háborúkról. Abesszíniai háború, spanyol beháború, kínai-japán háború. Ezek sorra követték egymást, azután következtek Európa véres bonyodalmai és most egy általános világháború kialakulása árnyékolódik a jövő sötét horizontján. A halál szolgálatában állunk és nem az élet diadalát hirdetjük. Így valóban nem lehet már igazi szívügyünk az anatóliai földrengés és a mindent elsöprő vizár, amint valaha lelkünk minden fájdalmas megrendülése kísértte a messzszinai, vagy a sanfranciskói földrengést. Fatalizmusig süllyedő egykedvűség vett rajtunk erőt. Valami olyasfajta érzés, amely keveréke a hajdani mohamedánok közönyének és az orosz nicevonak. Lelkünk szinte elfagyóban van, erkölcsi és eszmei kincseinket is elsöpréssel fenyegetik nagy belső árvizek és földrengések.

Igy nem tudunk igazában együtt érezni Anatóliával, amelyet most az elemek együttes harca ostromol. Pedig csak akkor tér vissza az emberiség régi, boldog világa, ha megint együtt tudunk majd érezni minden embertestvérünkkel a megpróbáltatásban, a csapásban. Pusztító harcot folytatnak most a külső elemek. De még nagyobb a pusztulás, amely az emberi kultúra bel-

Az oroszok számolnak Leningrád megtámadásával

Elvágták az északi orosz hadsereget az anyaországtól

Koppenhágából jelentik: Az itteni lapok arról adnak hírt, hogy a finn csapatoknak mára virradó éjjel óriási fényzórók segítségével sikerült feltartóztatniok a karéliei tavak jegén előnyomulók és ott átkelni akaró orosz csapatokat. A fényzórók nappali világosságot borítottak a területre és nagy rémületet keltettek a szovjet csapatok körében, a melyek azt hitték, hogy az éjszakai sötétség leple alatt át tudnak jutni a tavak jegén.

A finn tűzéréség megsemmisítő pergő tüzet zúdított a jégre, amely sok helyen betört és az orosz csapatok nagyrésze megsemmisült.

A lapok jelentései szerint több ezer katona lelte halálát a tavak jeges vizében. A finn légiflotta a murmanszki vasutvonalat teljesen használhatatlanná tette, miáltal

megszűnt az összeköttetés Leningrád és az északfinnországi orosz front között.

Stern tábornok, akinek Mereskovot alárendelték, olyan intézkedéseket léptetett életbe, amelyekből az látszik, hogy a tábornok el van készülve arra, miszerint a harcok Leningrád felé is áterjednek. (Dunaposta.)

Finn bíráló a szovjethadsereg motorizálásáról

Helsinkiből jelentik: A finn katonai szakértők megállapítják, hogy a motorizálás, ami egy modern hadseregnél rendkívül fontos, igen gyöngye a szovjet hadseregnél. Ismeretes, hogy a szovjet haderő igen sok rohamkocsit vesztett el, mert azokat olyan területen, mint Finnország, nem használhatja. A finnek kezébe került motoroskocsik megvizsgálása alkalmával kiderült, hogy azok szerkezete hibás. A Szovjet szabatátszról beszélt, holott tulajdonképpen arról van szó, hogy a gépesített járművek igen gyöngye minőségűek. A szovjet katonák nem is értenek a gépek kezeléséhez és a vörös hadsereg ereje nemcsak gépeik elvesztése, hanem a húshiány következtében is csökkent. (Rador.)

Helsinkiből jelentik: A legutóbb kiadott harcéri jelentés a következőket tartalmazza:

A szokásos tűzéréségi és előőrsi tevékenységen kívül tegnap aránylag nyugalom uralkodott a karéliei félszigeten. A Ladoga-tóól északra a helyzet változatlan. Attiojokinál az ellenség megkísérelte egy sztratégiai támaszpont visszafoglalását, de valamennyi támadás eredménytelen maradt. Kuhmonál is visszavertük az ellenséget. Suomisalminál tovább folyik a terep megtisztítása. Itt 169 fogoly esett kezünkbe. Egy ellenséges hajó a koivisivi erődítmény közelében zátonyra futott. A hajó legénysége a jégen menekült el. Egy finn őrzőjárat birtokba vette a hajót, amely az éjszaka folyamán elsüllyedt. (Rador.)

Elvágták a finnek az oroszok összeköttetését

Helsinkiből jelentik: Egy Savoya típusu repülőgép, amelyet olasz önkéntes pilóta vezetett, az a finn légi különítményt, amely szerdán az Oesel eszt szigetét bombázta. Azt hiszik, hogy az oroszok ezt a szigetet használják támaszpontul és innen operálnak Finnország nyugati partvidéke ellen. A ledobott bombák tüzeket okoztak. Később a repülőgépek visszatértek és gépfegyvertűzzel támadták meg az orosz támpontokat.

A finn repülők a Leningrád—murmanszki vasutvonal mentén több élelmiszer és municioraktárt bombáztak és az oroszok által Suomisalminál kiépített vasutvonalat megszállták. Ezen az uton már nem is küldhetnek segítséget a csapatoknak. Csak most derült ki, hogy az itteni harcok során a finnek nem rendelkeztek tűzérésszel és őrzőjáratok tevékenységével legyőzték a számbelileg túlyomó erősségű oroszokat. Ezek a finn járőrök megtámadták és megsemmisítették a tábori konyhákat, az élelmiszertartályokat és az utánpótlási vonalakat és olyan nagy sikerrel működtek, hogy az itteni orosz csapatok az éhhalálhoz jutottak közel. (Rador.)

STERN TABORNOK — FINN SZARMAZÁSÚ

Helsinkiből jelentik: Grigorij Stern tábornok, a Finnország ellen harcoló orosz csapatok eddigi főparancsnoka, finn származású és ere-

deti neve: Georg Mattson. Stern tábornok Marienhannból, az Aalaf-szigetek fővárosából származik. Még a közeimultban is Stern édesapja egész családjával Helsinkiben lakott, ahol szép vagyonnal rendelkezett. (Rador.)

Megkezdődött az angol fegyverszállítás

A brit lőszergyarak megkezdtek a fegyverszállításokat Finnországba. Ezt követi a felszerelési tárgyak szállítása és a birodalom hajóhada gondoskodik arról, hogy ezek a felszerelési cikkek eljussanak a megfelelő finn kikötőkbe. Az angol kormány a fegyverkiviteli engedélyeket Finnország érdekében a lehető legmegtányosabban fogja kezelni.

A SVÉDEK ÁTADJÁK LŐSZEREIKET A FINNEKNEK

Londonból jelentik: Az egyik angol lap, a Daily Telegraph úgy tudja, hogy Svédország megnyitja a közlekedés útjait a nyugati szövetséges államok és a Finnország közötti átmenő forgalomnak. Hír szerint Svédország átadja Finnországnak minden rendelkezésére álló fegyverét és hadianyagát. Viszont Svédország biztositókat kap, hogy a hadianyag átadásával előállott hiányt Anglia fogja pótolni a svédek számára. (Rádiópress.)

ső épületét érte. Meghalt az emberszeretettel régi, nagy, széles, átfogó értelmében. Az az emberszeretettel, amely egyedül képes felvenni az igazi gyö-

zelmes harcot fagglyal, földrengéssel, árvizzel szemben, amely most egyszerre nyomorítja egész Anatóliát. (F.)

Drága asszonyom, milyen háborúról beszél?

Rómából jelentik: A Popolo di Roma érdekes cikket közöl tudósítójának stockholmi jelentése alapján. A lap megírja, hogy a német sajtó Svédországhoz intézett figyelmeztetése

a svéd politikai körökben élénk visszahatást keltett.

Hangoztatják Svédországban azzal, hogy emberi segítséget nyújtanak a finn népek, nem állnak sem az angolok, sem pedig a franciák oldalára, minthogy ezek a hatalmak különben sincsenek háborúban Oroszországgal. A finneknek nyújtott segítség nem egyszerű rokonszenv megnyilvánulás, hanem tisztára

a törhetetlen északi szolidaritás következménye.

A svédok szerint Molotov népbiztos maga mondta a Roosevelt elnökhöz intézett válaszában, hogy a Svójjet nincsen háborúban Finnországgal,

hanem kizárólag a Kuusinen-kormányt segíti. Ha pedig így áll a dolog, a helyzet ugyanaz, mint annak idején Spanyolországban volt. Nem küldött-e az orosz kormány katonai és pénzügyi segítséget a Caballero kormánynak és nem segítette-e ugyanígy a német kormányt a Franco kormányt? Ha pedig Szovjetország stockholmi követe, Collontai asszony tiltakoznék a finneknek nyújtott segítség ellen, Svédországban a következőket válaszolnák:

— De drága asszonyom, egyáltalán nem értjük milyen háborúról beszél ön. Hiszen a külügyminiszterének szájából hallottuk, hogy nincsen háború Oroszország és Finnország között. Hogyan vennék tehát tekintetbe olyan tiltakozást, amely a legélesebb ellentétben áll az ön főnökének a véleményével.

A lap megírja, hogy Svédországban egyre jobban erősödik a kommunistaellenes irányzat és mindenünnen kidobálják a kommunista vezéreket és alkalmazottakat.

NORVÉGIA MEGENGEDI A FEGYVEREK ÁTSZÁLLÍTÁSÁT

A Stefani iroda jelentése szerint az oslói lapok azt írják, hogy Norvégia nem fogja megengedni, hogy idegen hatalom norvég területen támaszpontokat létesítsen Finnország megsegítése céljából. Az Aften-Posten leszögezi, hogy Norvégia az 1907 évi hágai egyezmény értelmében

segíteni fogja Finnországot és megengedi hadianyagok és fegyverek átszállítását területén,

mert ez ellen a harmadik birodalomnak tiltakoznia nincs joga. Svédország és Norvégia már elhatározták Finnország megsegítését, nem hivatalosan azonban tiltakoznak a csapatok esetleges átszállítása ellen. (Rador.)

Aszterdamból jelentik: Az utóbbi napokban több polgári ruhás finn repülőtsízt érkezett Hollandiába, ahonnan Angliába folytatták útjukat és valószínű, hogy ők vezetik haza a finn kormány által rendelt repülőgépeket.

CAFOLJAK AZ AMERIKAI REPÜLŐGÉP-SZÁLLÍTÁSOKAT

A Havas iroda jelenti: Hivatalosan megcáfolják azt a hírt, hogy Finnország 400 repülőgépet és ugyanannyi amerikai pilótát kap az Egyesült Államoktól. Különösen a pilótákat illetően lehetetlen még feltételezni ilyet az Egyesült Államokról, mert a semlegességi törvény ilyen akciót nem engedélyez. (Rador.)

Csáky István gróf magyar külügyminiszter Velencébe érkezett

Olasz-jugoszláv-magyar szövetség képezi a tárgyalás főpontját

Pénteken délelőtt 11 óra 45 perckor különvontatva megérkezett Velencébe Csáky István gróf magyar külügyminiszter. A magyar államférfit a kormányhatóságok ünnepélyes fogadtatásban részesítették. Ciano gróf olasz külügyminiszter pénteken este Rómából Velencébe utazott, ahol Csáky gróffal találkozott.

Rómából jelentik: A Stefani ügynökség Csáky gróf Velencébe érkezéséről a következőket közli: A magyar külügyminiszter Berthely Tibor kabinetfőnök kíséretében pénteken délelőtt különvontatva Velencébe érkezett. A pályaudvaron az olasz fő-

szertartás mester, a velencei magyar konzul és a város katonai és polgári hatóságainak több vezetője fogadták. Az ifjú fasiszták állottak a peronon fegyveres díszőrséget. A pályaudvart a két állam zászlói díszítették. Csáky gróf a fogadtatás után motoroscsónakon a Bartholo szállodába ment.

A párisi Havas ügynökség is közli ezt a hírt és hozzáteszi, hogy a magyar külügyminiszter Velencében fog találkozni gróf Ciano olasz külügyminiszterrel, aki ma este utazik el Rómából Velencébe. (Radiopress.)

A Balkán függetlenségének megóvásán dolgozik Olaszország

Velencéből jelentik: Csáky István gróf magyar külügyminiszter pénteken délelőtt Velencébe érkezett, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesítették. Az olasz lapok közlik Csáky gróf fényképét és részletesen ismertetik olaszországi tartózkodásának programját. Eszerint a külügyminiszter két napot tölt Velencében s azután tovább utazik San Remóba. A Messagero azt írja, hogy a velencei színházban szombaton este fényes díszelőadást rendeznek és ezen bemutatják Respigi Láng című operáját, de a két nap alatt más ünnepségeket is rendeznek. A magyar külügyminiszter látogatásának a mostani körülményre való tekintettel politikai jelentőséget tulajdonítanak. Bár még nem adtak ki róla semmiféle hivatalos közleményt, de

bizonyos, hogy a magyar külügyminiszter olaszországi tartózkodása során megbeszélést fog folytatni Ciano gróf olasz külügyminiszterrel.

A német lapok is hosszasan foglalkoznak Csáky István gróf látogatásával és annak várható eredményeivel. Valamennyi lap úgy tudja, hogy Csáky gróf olaszországi megbeszéléseinek főtémája a magyar-jugoszláv viszony kérdése lesz. A berlini lapok megállapítják, hogy bár a két ország viszonya mind szorosabbá válik, eddig nem jött mégse létre közöttük barátsági szerződés.

A francia lapok is nagy érdeklődéssel figyelik a magyar külügyminiszter utazását.

A Páris Midi azt írja, hogy Olaszország és Magyarország azon fáradozik, hogy a jelenlegi válságban megóvják a balkáni körzet függetlenségét és sérthetetlenségét. Magyarország igen exponált helyzetben van, amióta

Oroszország szomszédságába került, de megnyugtatóan hat az a többszörös olasz kijelentés, hogy abban az esetben, ha a Szovjetnek a Kárpátokon túl terjedő szándékai lennének, ez Olaszország számára is háborús okot jelentene. (Radiopress.)

AZ OLASZ SAJTÓ MELITAJA AZ UTAZÁS JELENTŐSÉGÉT

Rómából jelentik: Az egész olasz sajtó rendkívül nagy figyelmet szentel Ciano gróf és Csáky gróf velencei találkozásának. A Giornale D'Italia már részleteket is közöl a találkozóról és eszerint a magyar külügyminiszter a Danieli szállodában száll meg és már szombaton délelőtt megbeszélést folytat Ciano gróffal. Szombaton este díszelőadás lesz a Teatro Feliceiben Csáky gróf tiszteletére.

A lapok részletesen ismertetik az angol sajtó megjegyzéseit gróf Csáky István olaszországi útjával kapcsolatban. Jól tájékozott római körökben nagy fontosságot tulajdonítanak a kipróbált olasz-jugoszláv-magyar barátságának és azt a meggyőződésüket fejezik ki, hogy ez az összhang

egy tényleges délkelet-európai együttműködés alapja lehet.

Az egész olasz sajtó vezető helyen foglalkozik Csáky gróf látogatásával és a legújabb hírek szerint a magyar külügyminiszter nemcsak a szombatot, hanem a vasárnapot is Velencében tölti.

A római esti lapok értesülései szerint a találkozás előterében a magyar-jugoszláv politikai egyezmény létrehozásának kérdése áll. Ezt az egyezményt később olasz-jugoszláv-magyar megállapodássá változtatnák. A lapok állítása szerint Ciano gróf legutóbbi budapesti látogatása alkalmával a

20 évi borzalmas szenvedés után végre meggyógyultam...

Sache Carol úr, Bucuresti, Suburbana Bragadiru írja nekünk, hogy 20 évig szenvedett gyomorban és enni sem tudott anélkül, hogy fájdalmai ne lettek volna. De ime, segítségére jött a kiváló GASTRO-D. gyógyszer és 3 üveg elhasználása után megszabadult szenvedéseitől.

Ma, miután két éve, hogy meggyógyult, köszönőlevelet ír nekünk, amelyben felemlíti, hogy a betegsége sohasem ismétlődött meg és reméli, hogy példát mutat mindazoknak, akik eddig még nem találták meg betegségük orvosságát.

A GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150 lei utánvét mellett Császár Ernő gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

magyar-jugoszláv viszony alakulásáról is behatóan tanácskozott és ez alkalommal hangzott el Csáky gróf nevezetes mondása:

— Barátaink barátai, a mi barátaink is.

Az olasz sajtó szerint a jugoszláv-magyar megállapodás teljessé tenné az olasz-jugoszláv-magyar egyezményt. Ennek a három oldalú egyezménynek óriási jelentősége lenne a béke és a Kárpátok mendecéjének helyzete szempontjából.

Jugoszláv körökben nagy érdeklődés nyilvánul meg Csáky magyar külügyminiszter olaszországi látogatása iránt, mert ezek a körök őszintén óhajtják, hogy sikerüljön baráti egyezményt kötni Magyarországgal. Ezenkívül több más fontos kérdés is megoldásra vár az olasz lapok szerint.

Ezek közé tartozik a magyar-román viszony.

Magyarország viszonya a Balkánállamokhoz, a Törökországgal létrejött angol-francia megegyezés és más problémák.

A belgrádi lapok feltűnő formában közlik Csáky István gróf látogatásának hírét és a Politika című lap értesülése szerint a megbeszélés főtárgya a román-magyar viszony alakulása lesz. (Dunaposta.)

SZÜKSÉG VAN A „HARMAS” SZÖVETSÉGRE

Rómából jelentik: A Giornale d'Italia Csáky magyar külügyminiszter látogatásával kapcsolatban a „kívánt hármasszövetség”-ről ír. A magyar-jugoszláv politikai megegyezésre, amely tökéletesíti az olasz-magyar és az olasz-jugoszláv egyezményt,

mindenki úgy érzi, parancsoló szükség van és ez elől nem lehet kitérni.

Ha Belgrád teljes akciószabadsággal rendelkezne Magyarországgal szemben, úgy a harmas szövetség hamarosan konkrét valóság lenne, amely a béke érdekében volna fontos.

Választások Szovjetországban

Moszkvából jelentik: A szovjet távirati iroda közli, hogy Karelia és Dagestan köztársaság kivételével az egész országban megtartották a választásokat. A választásra jogosult 93,547,797 szavó 92 százaléka adta le a szavazatát. A megválasztott képviselők közül 31 százalék kommunista párti és 63 pártunkívüli. (Radiopress.)

Anglia fenntartása a cseh kérdésben

Genfből jelentik: A Baseler Nationalzeitung foglalkozik azzal a levélváltással, amely Halifax és Benes között folyt le a cseh szlovák nemzeti bizottság elismerése kérdésében. Anglia

nem volt hajlandó arra, hogy a bizottság elismerésével együtt pontosan leszögezze álláspontját a cseh kérdésben.

Halifax levelének szövege szerint a bizottság nem országot képvisel, hanem csak a cseh és szlovák népet.

Standard English

by experienced gentleman teacher.
Phonetics. A. Szabó I. Str. Milano 7.

A németek szerint:

Támadás készül az orosz olajvidékek ellen Berlinben nem tudnak Molotov utazásáról

Berlinből jelentik: A gazdaságpolitika vezetésenek egységesítéséről a Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja, hogy a totális hadigazdálkodás vezetésének egy kézbe való helyezése azt jelenti, hogy a gazdasági erők egységesítésében a győzni akarás nyilvánul meg.

Németország ellenségeinél gazdasági káosz nyilvánult meg, ami a birodalomban nem fordulhat elő.

Cáfolják Molotov berlini útját

Berlinből jelentik: Külföldön különböző hírek terjedtek el arról, hogy Molotov a Szovjet külügyi népbiztosa a közeli napokban Berlinbe utazik. Berlini politikai körökben kijelentik, hogy Molotovnak erről a szándékáról semmit sem tudnak.

Német sajtótámadások Belgium és Hollandia ellen

Berlinből jelentik: A külügyminiszter lapja, a Berliner Börsenzeitung éles hangon bírálja a sem-

A Berliner Börsenzeitung szerint Németországnak gazdasági téren óriási előnye van Franciaországgal és Angliával szemben. Hála a négyesztendős tervnek, ami nem csak üres szóbeszéd, hanem a német gazdasági erők növelését jelenti, miután a győzelemi akarat megingathatatlan. Ennek elérése céljából a termelést mindenáron fokozni kell és a végrehajtás központossítja a hozandó határozatok gyors megvalósítását. (Rador.)

leges államoknak Németország ellen tanúsított magatartását. A tegnapi támadások kizárólag

Belgium és Hollandia ellen irányulnak,

amelyek a lap megállapítása szerint kompromittálták magukat a Népszövetség legutóbbi ülésén és akarva, nem akarva, tettestársaivá váltak a nyugati hadviselőknél. Németország nem fogja elfelejteni Belgium és Hollandia viselkedését. (Dunaposta.)

„Ki akarják terjeszteni a háborút“

A Deutsche Diplomatische Korrespondenz válaszul Roosevelt kongresszusi üzenetére és megállapítja, hogy a köztársasági elnöknek az amerikai semlegességből kellett volna kiindulnia, amelynek követését szükségesnek tartja az amerikai nép. A lap szerint éppen azok a nagyhatalmak, amelyek olyan szívesen szeretnek a szabadság védelmezőiként szerepelni, nem riadnak vissza attól, hogy a 19-ik, sőt a 20-ik században is olyan módszereket alkalmaznak, amelyeket Németország szemére vetnek. Ezeknek a hatalmaknak nincs joguk Németországot vádolni. A lap szerint

a nyugati hatalmak ki akarják terjeszteni a háborút.

A német kormány félhivatalosa elsősorban Anglia eljárását bírálja, végül a következőket írja:

— Amerika nem követelheti, hogy a többi népek amerikai módra rendezzék be életüket és hogy Amerika egyirányú magatartását tekintésük irányadónak a háborús kérdésekben. (Dunaposta.)

A német lapok csak ma foglalkoznak részletesen Roosevelt kongresszusi üzenetével. A lapok éles bírálatban részesítik az elnök beszédét, amely megállapíthatóan rendkívül kedvezőtlen benyomást keltett a Harmadik Birodalomban. A lapok szerint

a demokrácia, mint államforma csődöt mondott.

A német sajtó visszautasítja azokat a burkolt támadásokat, amelyeket az elnök beszédéből lehet kiolvasni Németország és Oroszország ellen.

Anglia kész lemondani a világoról?

Newyorkból jelentik: A Newyork Times vezércikke „Valóban nem propaganda” címmel vezércikkben foglalkozik lord Lothian washingtoni angol követ csikágói beszédével.

A lap hangsúlyozza, hogy angol diplomata sohasem beszélt olyan őszintén az amerikai néphez, mint Lothian lord. Beszédének hangja nagyon eltért attól, amit Berlinben használnak.

Ez a beszéd megvilágította, hogy Nagy-Britannia készen áll lemondani a világoról a demokrácia civilizáció és a világ biztonsága érdekében. Bizonyos az is, hogy Lothian lord épp úgy, mint Roosevelt elnök nem bíznak a hosszú ideig tartó rendezésben, ha az Egyesült Államok nem vesz részt a béke megszervezésében. (Rador.)

Göring gazdasági diktátorsága angol megvilágításban

Londonból jelentik: Göring marsallnak a német háborús gazdálkodás legfőbb főnökévé való kinevezése az angol sajtó szerint elsőrendű fontosságú esemény. A Daily Herald megállapítja, hogy Göring a német birodalom mind jelentősebb személyévé válik, míg Hitler kancellár csak a politika nagy vonalait állapítja meg.

A lap szerint a blokád hatása egyre jobban érezhetővé válik Németországban és mos már bizonyos, hogy Oroszország semmit sem szállít a német birodalomnak.

vagy valamely más semleges nagyhatalom békekezdeményezést tett volna az utóbbi napokban. Ezek a hírek ugyanis alkalmat adtak a francia lapoknak annak hangsúlyozására, hogy

francia kormány csak abban az esetben hajlandó béketárgyalásokba kezdeni, ha helyreállítják Ausztria, Csehszlovákia, valamint Lengyelország függetlenségét,

valamint ha Hitler és a nemzeti szocialista párt többi vezetői átadják helyüket, másrészt pedig a német nép megfelelő biztosítékokat ad arra, hogy a nemzeti szocialista imperIALIZMUS nem ismétlődik meg. Franciaország csak abban az esetben teszi le a fegyvert. (Rador.)

Új krimi háború van készülöben

Berlinből jelentik: A Völkischer Beobachter jelentése szerint az angol-francia-török vezérkarok tanácskozásainak célja, hogy kiterjesszék a háborút a Fekete-tengerre és Előázsziára. Új krimi háború van készülöben, írja a német hivatalos lap. A terv az, hogy

a francia flotta már legközelebb befut a Fekete-tengerre

és a francia-angol haderő a törökökkel egyesülten támadást indít a kaukázusi olajvidék ellen. A hadműveletek végső célja a Németország ellen folytatott gazdasági háború megkönnyítése. (Dunaposta.)

MI TÖRTÉNIK A HARCTÉREN?

Párisból jelentik: A francia nagyvezérkar jelentése szerint mindkét részről járőrtevékenység volt.

Berlinből jelentik: A német harctéri jelentés a következő: A nyugati arcvonalon csekély és egyes helyeken valamivel élénkebb tüzérségi tevékenység volt. A német légi erők tervszerűen folytatták Anglia és Franciaország felett a felderítő repüléseket.

Három hat éves gyermek közül választják a dalai lámát

Ciungingből jelentik: (Rador.) A kínai lapok szerint az új dalai láma február 23-án foglalja el trónját. Jólétesült kínai körökben úgy tudják, hogy a három egyenként 6-6 éves láma-jelölt közül egyelőre még nem választják ki azt, aki a trónt elfogja foglalni.

Ismét emelkedik a csokoládé ára

Az ország összes csokoládégyárai kartellben vannak, amelynek elnöke Zemfirescu, az ismert csokoládégyáros. A kartell elhatározta, hogy az összes gyártmányok árait 40%-kal emelje. Egyidejűleg a vásárlási feltételeket is megváltoztatták és kimondották, hogy csak a rendeléssel egyidejűleg lefizetett vételár ellenében szabad a kartell tagjainak szállítani, hitelezés nincsen többé.

Zichy János gróf nyilatkozik a DÉLI HIRLAPNAK a háborúelőtti és mai kulturális és politikai élet közötti különbségről, a katolikus eszme jövőjéről és hivatásáról

(Budapesti munkatársunktól.) Zita királyné-uti Dunára néző komor épület méltóságteljes földszinti dolgozószobájában fogad a régi és az új Magyarország egyik legnagyobb, legbölcsebb s régen és most legáltalánosabb tiszteletnek és becsületnek örvendő nagy politikusa: Zichy János gróf.

Oldalt tőlem a falon II. Vilmosnak négy soros meleg dedikációval ellátott fényképe. Előttem az asztalon Johann Bélának a falu gyógyításáról nemrég megjelent kiemelt könyve és a legfrissebb politikai iratok Grätz Gusztávtól és Frey Andrásról. Ez a hatalmas távlat jellemzi gróf Zichy Jánosnak évtizedeket átfogó, rugalmas és ragyogó politikai érzékét, pozícióját és perspektíváját. Viszont általános nagyrabecsülésnek, népszerűségnek és nagyraértékelésnek magyarázatát adja az, ahogy a legkényesebb kérdésekről beszél: finom dialektikája, mérhetetlen tudása, az árnyalatokig elhaló éles nüanszírozása, modora és hangsuíja, úri és nagyemberi kedvessége.

— Nagyméltóságod, — kérdeztük, — aki a békeévek politikai és kulturális életében is jelentős szerepet vitt, miben látja a leglényegesebb különbségeket az akkori idők és napjaink kulturális és politikai élete között?

— A mai kulturális és politikai élet, — mondja gróf Zichy — ugy hasonlít a világháborút megelőző idők kulturális és politikai életéhez, mint a tél a nyárhoz. Maga a világháború, de különösen annak fagyos lehellete megdermesztette a lelkeket s ezzel megakadályozta ezeket a kulturális termelésben ép úgy, mint élvezésben. Ezáltal egy folytonossági hiány állott be.

— Hiányzik a mai generációból az elmélyedés lehetősége, mert nincs meg lelkeben a kellő nyugalom, melyet a megalapozott existencia nyújt. Nem ismer irányelvet, mert lelke mint a hajó megbolygatott iránytűje, ide-oda vibrál, folytonos bizonytalanság és állandó veszélyek között, a túlhatott testkultusz pedig szintén elnyomja a lelki elmélyedés lehetőséget.

— Majdnem ugyanez áll a politikai életre is, mely ma inkább vegetálásnak mondható, mint életnek, mégpedig azért, mert az említett okoknál fogva megszakadt, vagy legalább is meglazult az összetűgés nemzetek és azok természetes vezetői között és így esetleges, rendszertelen, mert abnormális az a politikai élet, amely ugyszólván mindig ahhoz alakul, aszerint, amint azt a politikai szükségesség kívánni látszik. A rendkívüli bajok rendkívüli orvosszerek után kiáltanak, épp ezért vált abnormálissá a világháború utáni politikai élet és nem is hasonlítható ahhoz az élethez, mely a világháborút megelőzte.

— Tulságosan nagyok azok a problémák, melyek a világháború után összetorlódtak, nemcsak az egyes nemzetek életében, hanem az egyes államok egymásközi életében is. Problémák, melyeknek megoldása ugyszólván meghaladja az emberi ész és erő mértékét, úgy, hogyha ezen megoldásának mikéntjére gondolunk, arra a következtetésre kell jutnunk, hogy ezek a legjobb esetben nem az egyes emberek értelme és akaratja, hogy vagy a „vis inertiae“, vagy — amint mondani szokták — maguknak az eseményeknek sulya és hatása által fognak majd valamikor rendbejönni, vagy jobban mondva kiegyenlítődni.

— Miben látja Nagyméltóságod az új eszmék és a mai lelki beállítottságok kialakulásának legfőbb okait?

— Több ezer éves kulturák elleni orkánszerű rohamok hosszú ideig tartó előkészület után jönnek. A huszadik század első tizede és a második tized első fele pilléreinek meglazítása már a békebeli destruktívoknak nagy gondot és szorgos munkát okozott. Az anarchisták, nihilisták, kommunisták, az atheisták számos formában megjelenő szektái, a dinasztikkal kapcsolatos alkotmányoknak ellenzői céltudatos, ártani akaró munkájukkal egyfelől, a másik részen pedig a liberalizmus, kapitalizmus, szocializmus, individualizmus túlhatásai, ferdeségei akaratalmú tüzéségi előkészítő munkát végeztek századunk elejének szellemi, politikai és gazdasági berendezkedése ellen. Ezek a társadalom alapjait céltudatosan gyengíteni akarók és a szándékukon kívüli ártók hatalmas segítő társat kaptak a világháború kitérésében, amely az egyént a harc-
térre szorította, a családi élet biztonságának szellemi, erkölcsi, anyagi alapjait kikezdte és a társadalmi és nemzeti közösség életében is romboló munkát vitt véghez. Mindez a háború előtti elégedetlenség malmára hajtotta a vizet. De nem kevésbé nekik dolgozott a háború utáni idő is. Hosszu időn át kifejlődött gazdasági egységek megsemmisítése, a gazdasági háború folytatása, az ezek következtében előálló nyomorúság, munkanélküliség, bizonytalanság legjobb talaja lett a fausti csabítás megvetésének, a „már ugyis minden-mindegy“ defetizmusának, „a régi nem segített, hátha az új segít“ csatakiáltásával új boldogulási utak keresésének, a politikai divat népszerűségének, a pillanatnyi siker imádatának. Ha mindezekhez hozzávesszük a politikai és társadalmi vezetésben mindenkor előfordulni szokott, de most élesebben észrevett tökéletlenségeket, akkor — ha helyeselni nem, — de meg tudjuk érteni azt, hogy az emberek nagy sokasága miért fordult az új eszmék felé, amelyhez hasonló elpártolási szándékot a népvándorlás óta nem tapasztaltunk.

— A katolikus internacionálé és a moszkvai internacionálé?

— En katolikus internacionálét nem ismerek, de tudok katolikus szupernacionáléről. Szent Pál nem ismer különbséget „görög és zsidó, barbár és szittyá, rabszolga és szabad ember között“. A közel kétezer éves egyháztörténet e mellett tesz tanuságot. Az egész világ katolikusai a „szentek egységé“ben élnek, tehát ezeket nem egy nemzethez való tartozásuk, vagy nemtartozásuk köti össze, hanem Krisztus országának — amely nem e világról való — regulái, amelyeknek a lényege a karácsonyi angyali üzenet négy szavával foglalható össze: „Istennek dicsőség, em-

A világ egy márkáját sem lehet összehasonlítani a

VERMOUTH BRANCA

készítménnyel

bernek békesség“. Ez a békesség azonban annak a dicsőségnek folyománya, tehát elválaszthatatlan a két fogalom.

— A katolikus eszme jövője és hivatása?

— A katolikus eszme örök. Egy anglikán történetíró írja: „Az egyház erős, ha föltétlen dogmákra támaszkodik, de megnehezítik az egyház hatóerejét az erkölcsi megkötöttségek“. Egy hitvallást sokan hajlandók aláírni. Erényes életet élni azonban kevesen tudnak és akarnak. „Ebből annyi feltétlenül igaz: ha csak „Hiszek-e“ volna az egyháznak és nem következnék utána közvetlenül a „Tízparancsolat“, akkor mindenki tagja volna az egyháznak. Az egyház eszméi a történelem folyamán akkor nem voltak kedveltek, amikor az emberek megunták nem a Hiszekegyet, hanem a Tízparancsolatot. Most átmeneti időt élünk, amikor az egyházi tanítás sokak előtt ugyan nem látszik divatosnak, de azért igaznak tűnik fel. És az igazságát ismét el fogják mindenek ismerni. Támadta ezt már az arianizmus, mohamedánizmus és még ki tudja megmondani, hányféle nyílt és nyilvánosságra nem jutott irányzat. És az egyház mégis uralkodik a lelkeken és fog uralkodni mindaddig, amíg a földön emberek élnek. Mert az egyház tanítása Isten-től van. Mert az egyház tanítása társadalomformáló erejét kétezer éves életében már sokszor megmutatta és most is meg fogja mutatni. Újságolvasó emberek napról-napra látják, hogy az emberek és nemzetek megbékéltetésében minő erőt tulajdonítanak a Szentzsék közreműködésének és tőle várják a békének megszületését. Mert a moszkvai internacionálé gyűlölete rombolni tud, de az egyház szupernacionáléjának a szeretetet, önmagunkkal szemben szigorúságot, másokkal szemben jóakaratu megértést és kimélelet követelő parancsa fogja felépíteni azt a békevárt, amely mundnyájunknak biztonsága és erőssége lesz.

PASZTOR JÓZSEF.

Belgrádi lap méltató cikke II. Carol király Ófelségéről

Belgrádból jelentik: A Vreme „Carol király legutolsó fontos nyilatkozata“ címmel cikket közöl Románia uralkodójának újévi beszédéről és többek között a következőket állapítja meg:

Mint rendesen, az újesztendő alkalmával az uralkodónak és a román kormánynak alkalmá nyílt mérleget készíteni az elmúlt esztendő politikai eseményeiről és leszögezni a jövő évre vonatkozó politikát. II. Caroly király újév alkalmával Constantában a tengerészeket és a repülőket kereste fel. Itt tartott beszéde különösen fontos volt, mert a belpolitikai eseményekkel is foglalkozva kijelentette a következőket:

— Az én és valamennyi jóérezsű ember segítségével a Nemzeti Újjászületési Front programját végrehajtjuk.

Ebből arra lehet következtetni, hogy a Tatarescu-kormányzat hosszantartó lesz és meg fogják valósítani azt a gazdag programot, amelyet az új esztendő terv alapján összeállítottak. Még fontosabb volt Románia királyának a külpolitikára vonatkozó nyilatkozata, mert az sokkal nyugodtabb és határozottabb volt, mint bármikor máskor. Leszögezte ugyanis, hogy 1918 végén az erdélyi, beszarábiai és bucovinai lakosság a gyulafehérvári chisinaui és cernautii gyűléseken szabad akaratából elhatározta csatlakozását az anyaországhoz és így végrehajtotta az összrománosság egyesülését. Az uralkodó a legnagyobb határozottsággal kijelentette, hogy mindazt megvédelmezik, amit 1918-ban megvalósítottak. (Rador.)

SCALA

Ünnepen ünnepi film!

1 film, melyhez nincsenek reklámszavak!
film, melyet mindenki kétszer fog megnézni!
film, mely felülmul minden eddigit!

Rendező:
ABEL GANCE

Zene:
HANS MAY

Dívat:
PETRINGENARU

Az elveszett paradicsom

Főszerepben Páris legújabb és legszebb felfedezettje: MICHELINE PRESSLE, Fernand Gravey, Elvira Popescu. — Premier szombaton.

Szombat d. e. 11-kor CIRKUSZ CSILLAGA — Vasárnap d. e. 11-kor A BOTRANY

CAPITOL ban

ma és a következő napokon

SHIRLEY TEMPLE

a világ kedvence, Karl May felejthetetlen indiántörténete nyomán készült filmjében

INDIÁN ESKÜ

Egy film mindenki részére. Indián romantika. Tömeges indián támadások. Szereplők: Randolph Scott — Margaret Lockwood.

„1940 a politikai merényletek éve“

Jósnők, csillagászok véleménye az új évről. — Európa egyik ismert államiértia merénylet áldozata lesz

A világ legismertebb jósnőit, csillagászeit, akik nem egyszer tizenkét hónappal előre megjósoltak egy-egy eseményt, amely azután a világ csodálatát, vagy éppen döbbenetét váltotta ki, az 1939-es év végén ismét megszólaltatják a világlapok munkatársai. A jóslatok 1940 elején, amikor az egész világ feszült érdeklődéssel kíséri a nemzetközi események alakulását, jobban érdeklik a világ közvéleményét, mint bármikor eddig.

Mi lesz 1940-ben?! És legalább egy reménnyel, egy illúzióval akarnak nekikezdeni az újévnek. Ime, alább közlünk néhány érdekes véleményt azokból, a melyeket külföldi jósnők bocsájtottak a nyilvánosság rendelkezésére.

Madame Fraya, a leghíresebb párisi jósnő az újságíróknak arra a kérdésére, hogy mi lesz 1940-ben, a következőket válaszolta:

— 1940-ben egy borzalmas erejű vasuti katasztrófa, amely gyászba borítja majd Európát. A vonaton, amelyet katasztrófa ér a kontinens több híressége utazik, akik halálos áldozataivá lesznek a katasztrófának.

Madame Fraya szerint,

az egyik európai királyi udvarban igen fontos esemény történik.

Ugyancsak a párisi jósnő szerint egy ismert európai pénzember tragikus körülmények között öngyilkosságot követ el, amely óriási botrányt fog kirobbantani.

Karl Wutt osztrák jós derűlátóan ítéli meg 1940 sorsát. Szerinte az elkövetkező év eredményekben gazdag lesz és különösen az orvostudomány és a technikai tudományok terén korszakalkotó felfedezések születnek meg.

SZAMOS POLITIKAI MERÉNYLETET KISÉRELNEK MEG, DE CSAK EGY SIKERÜL

George Lee amerikai csillagász, az Egyesült Államok leghíresebb jósa, 1940-re jó és rossz dolgokat jósol. Többek között ezeket mondja:

— 1940, a politikai merényletek éve lesz! Szerencsére azonban a merényleteknek nagy része nem fog sikerülni. Egyetlen merényletet hajtanak végre eredménnyel és ez a merénylet egy ismert európai államférfiu életét semmisíti meg.

Hatalmas földrengés lesz 1940-ben, amely több ezer emberáldozattal jár majd, egy egész földrész fog alászállni. Szárazság miatt a termés nem lesz olyan jó és kielégítő, mint az elmúlt évben.

Ezel szemben az orvostudományok terén jelentős értékű felfedezéseket tesznek, valamint a tudomány terén.

A továbbiakban George Lee szerint 1940-ben tökéletesítik a televíziót, a távolbalátás tökéletesen megvalósul, úgy, hogy nagy távolságokból is látni lehet majd az emberek képeit, amint a telefon előtt állnak és beszélnek, vagy a mikrofon előtt énekelnek.

Februárban értekezetre ül össze a Balkán Szövetség

Bernből jelentik: A Havas ügynökség levezetője úgy tudja, hogy Gafencu román külügyminiszter, mint a Balkán Szövetség elnöke, február 8-ra hívja össze Belgrádba a Balkán Szövetség tagállamainak kiküldötseit.

Légvédelmi előadások naptára

Január 8, hétfő délelőtt tizenegy órakor román előadás a Capitolban józsefvárosi nők részére.

Január 9, kedd délelőtt tizenegy órakor román előadás a Capitolban józsefvárosi férfiak részére.

George Lee kijelentette, hogy az amerikaiak 1940-ben már nem kell moziba járjanak, mert ott-hon is láthatják a filmeket, a tökéletesített televíziós készülék segítségével.

A JÓSOK KÉTHARMADA SZERINT AZ ÉV VÉGÉRE MEGKÖTIK A BÉKÉT

Ugyancsak George Lee jósolja be 1940-re a következőket:

Egy angol mérnök, aki már évek óta folytat kutatásokat és kísérletezéseket ilyen irányban, a tenger vizéből aranyat fog kivonni.

Egy francia technikus olyan hadirepülőgépet konstruál, amely bámulatba fogja ejteni az egész világot, főleg azokat a hadvezéreket,

akik a Franciaországgal szembenálló hadsereget irányítják.

Egy német orvos, aki évtizedek óta folytat kutatásokat egy gyógyíthatatlan betegség orvosságának felfedezése érdekében, 1940-ben feltalálja azt a csodaszert, amely megmenti az emberiséget a pusztító kórtól.

Ami azonban a legjobban érdekli a világ közvéleményét, az egyetlen nagy kérdés: háború lesz-e vagy béke? Tovább folytatják a háborút, vagy pedig ebben az évben megkötik-e a békét?

Egy londoni lap körkérdezt intézett a világ valamennyi híres és közismert jósnőjéhez, csillagászához és jóvendőmondójához, hogy válaszoljanak a kérdésre: 1940-ben tovább folytatják-e a háborút, vagy pedig béke lesz?

A körkérés eredménye a következő volt:

Huszonnyolcan borulátóan itélik meg a helyzet szerintiük 1940-ben nem kötnek békét, a háborút tovább folytatják. Negyvennyolcan viszont amellett vannak, hogy 1940 végére sikerül megkötöni a békét.

A jövő dönti el, hogy mennyiben volt igazuk azoknak, akik bátorságot vettek maguknak arra, hogy jóslásokba bocsátkozzanak.

Románia és Magyarország szellemi együttműködésének

szükségességéről nyilatkozott Zilahy Lajos kiváló magyar író

Néhány hét előtt Rosu P. Romulus, a Temesvárott megjelenő Dacia c. félhivatalos lap főszerkesztője, cikksorozat közlését kezdte azon tapasztalatokról, melyeket budapesti tanulmányutján szerzett. Karácsony előtt megszokottá ez a cikkek közlését — amint írja — azon politikai események folytán, melyek részére a várakozást tették indokoltá. A helyzet pillanatnyilag olyan, hogy ismét folytathatja tapasztalatairól való beszámolóját. Budapesti tartózkodása alatt alkalma volt beszélgetést folytatni Zilahy Lajos magyar íróval, aki rendkívül érdekes nyilatkozatot tett a romániai és magyarországi intellektuek együttműködéséről. A nyilatkozat, amelyhez Rosu P. Romulus egyelőre nem fűz kommentárt, a Dacia alapján a következő:

— Már husz év előtt kifejeztem azt a szilárd meggyőződésemet, hogy

Magyarországnak keresnie kellene a kulturális közeledés útját a Dunamendecében levő államokkal és elsősorban Romániával, hogy így előkészítse a szellemi együttműködést, amely ezen kis népek számára idővel mind-

inkább szembetűnő szükségesség lesz.

Ilyen eszmék nyilvánosságra hozatala nem volt nagyon ajánlatos Magyarországon, amely éppen az új román tartományokban veszítette el a legértékesebb magyarokat, területileg pedig azokat

a megyéket veszítette el, amelyhez a legmélyebb történelmi kapcsolatok fűzik.

— Én erdélyi származású vagyok, mert Szabolcson születtem, abban a városban, amelyet a trianoni szerződéssel Romániához csatoltak. Tehát, amikor szóvaltettem ezt a kérdést, nemcsak az értelem, hanem az érzébeli okok is vezértek. Öt évvel később, amikor átvettem a Magyar-ság című lap vezetését, működésem egyik céljává azt tűztem ki, hogy Romániával barátságos kulturális kapcsolatokat teremtsék. A román írók részéről a legnagyobb megértést tapasztaltam és ezért Stana de Valen találkozást terveztem és az összejövetel napját is meghatároztam. Azonban

ugy a revizionista magyar politika, mint a román hatóságok nem nézték jó szemmel ezt a találkozást és így nem is lett belőle semmi.

— A mai nemzetközi helyzet nemcsak, hogy lehetőségeket nyújt a magyar és román irodalom együttműködésére, hanem elkerülhetetlenné teszi azt a találkozást, amelyen lefektethetők a szellemi együttműködés gyakorlati alapjai. Főlöszleges megmagyarázni, hogy a magyarságnak érdeke fenntartani a kulturális kapcsolatokat romániai testvéreivel és azt, hogy a román irodalomnak, színháznak és filmnek érdeke a velünk, magyarokkal való együttműködés.

A román népben még csak nem is sejtett művészi lehetőségek vannak

és a velünk való együttműködéssel a románok csak nyerhetnek, mert egyrészt közelebb vagyunk Nyugathoz, másrészt pedig a mi irodalmunk talán még régebb és kiterjedtebb. Nem tudom, mi lesz a közeljövőben Románia és Magyarország sorsa és milyen lesz a két állam közötti kapcsolat. Senki sem tudja ezt előre megmondani. Csak úgy ösztönösen beszélek, amikor habozás nélkül kifejezést adok a mi semlegességbe vetett bizalmunknak és azoknak a nagy lehetőségeknek, amelyeket a béke biztosít a két országnak.

Már régóta tervezem, hogy Bucurestibe utazom, az ottani kultúra és írók megismerése céljából.

Ezzel véget ért az a beszélgetés, amelyet a kitűnő íróval folytattam.

NÁTHA,
HÜLÉS,
ELLEN

NEVRALGINE JURIST

ALLAMI
SORSIJÁTÉK

A két sorozat
huzású
JANUÁR
15-én és 18-án

TEMEVÁRI BANK és KERESKEDELMI R. T.

Első ízben nyújt az ALLAMI
SORSIJÁTÉK

10.000.000 leis nyereményt.

Vásároljon sorsjegyet a
MERCUR sorsjegyrudadtól
és megnyerheti e nyereményt

MERCUR

Az amerikai polgár lakása kinosan tiszta, de hiányzik belőle az otthon lelke

Írta: AUBERMAN PÉTER

Amerikában a társadalmi osztályok között nincs olyan nagy különbség, mint nálunk. Életszínvonal szempontjából például a munkások erősen megközelítik a középosztály életstandardját. Ehhez hozzátartozik, — hacsak a munkás nem munkanélküli, — a csinos lakás, autó, a gyerekek ingyenes iskoláztatása, szórakozás a moziban és színházban, szép ruha és a civilizáció számos egyéb áldása. Igaz, erősen kell ezért dolgozni. Az „amerikázás” ugyanis ismeretlen fogalom Amerikában. Aki nem végzi el pontosan a számára kiszabott munkát, azt teketória nélkül elbocsátják; nincs felmondás, kárpótlás, nem túrnek semmiféle appellátát.

MINDEN TALPALATNYI HELYET KIHASZNÁLNAK

Mivel a munkaerő drága és csak nagyon gazdag családok engedhetik meg maguknak szakácsnő, szobalány, inas vagy sofőr tartását, ehhez alkalmazkodniak a lakásviszonyok és a háztartás berendezése. A középosztályhoz tartozó családok tehát ezért vagy nem tartanak háztartási alkalmazottat, vagy legfeljebb egy bejárónőt, aki reggel eljön és délután hatig elvégzi a ház körül a dolgokat. A fenti okokat figyelembe véve, az átlag amerikai ember egyszerű, kisszobás és kényelmes lakásban rendezkedik be. Vidéki városokban és nagyvárosok szélein egyre több új utca keletkezik, nagyvállalatok által épített skatulyaszerű, házszámai egyformasággal készült tucatházakkal. Jellemzi ezeket a családi házakat, hogy csak egy-két lakást foglalnak magukban, elentétben a bérkaszárnnyak és toronyházak hangyabolynyi népséggel. Nem egyszer tisztán csak fából vannak összeállítva. Itt is minden talpalatnyi hely kínos körültekintéssel és üzleti szűkmarkusággal van kihasználva. Mindezt kárpótolja azonban az uccákon végighúzó dúslombú fasor és a ház elé varázsolt kerítés nélküli kis virágoskert, vagy élénkzöld, bársonyos gyep. Előfordul az is, hogy egy-egy lakás szobái nem egymás mellett, hanem egymás felett foglalnak helyet. Rendszerint ilyenkor a hálószoba az emeleten van, míg a konyha a szuterénben kap helyet. A házban, vagy a ház mellett, ha szűken is, helyet szorítanak az autógarázsoknak. A vállalat, amely ezeket a standardizált házakat építi, részletfizetésre adja el a kisembernek az egész házat, vagy annak egy részét, mint örök-lakást.

BEMUTAKOZÁS A LILIPUTI ELŐSZOBÁBAN

Ezek után tartunk egy kis szemlélet egy tipikus amerikai lakásban. Csöngetésünkre kinyílik az ajtó, amely néha zsalugáteres, hogy a nyári fojtó hőségben a levegő jól átjárja a lakást és egy liliputi előszobában találjuk magunkat. Csak annyi helyünk van, hogy a ház urával, vagy a háziasszonnyal kezdet szorítsunk, a család többi tagját kénytelenek volnának a falhoz lapítani, ha egy helyen akarnánk őket üdvözölni. Különböző a kézzel való elmozdítás el is maradhat, az amerikaiak gyakran mellőzik. Bemutakozásnál egy sablonná merevített kérdést „how do you do?” „hogyan van ön?”-t szegez szembe az ember a vele szemben állóval, mire az szintén a közhelyé taposott kérdéssel válaszol. Mivel azonban most nem idegenekkel állunk szemben, hanem ismerősökkel, sőt magyarokkal, megelégszünk azzal, hogy egy „halló”-t röptünk feléjük.

MINDEN HÁZBAN VAN TELEFON

Vacsorára vagyunk invitálva. Étkezés előtt kézmosásra egy pillanatra bemegyünk a fürdőszobába. Mindenütt kínos tisztaság, valóságos kultuszt űznek belőle. A mosdó csillogó fémrúdiáról három

frottirtörülköző lóg le. Nagyobb szórakozó helyeken, moziban, állomásokon a törülközőt szalvétapapír, illetőleg villamosszártó készülék helyettesíti. Eszembe jut, hogy az esti programjében telefonálnom kell. Van-e itt telefon a közelben? Persze, hogy van. Egyetlen amerikai házból sem hiányzik. Kanadában beleszámítják a telefondíjat az adóba, akarva, nem akarva, kénytelen mindenki a telefon megtartani.

MEGSZAKÍTÁS NÉLKÜL SZÓL A RÁDIÓ

Már máskor is feltűnt, hogy a lakásban állandóan szól a rádió. Csakúgy ontja magából a sok talp alá való zenét és a rengeteg reklámot. Amint csavarom a készüléket, alig tudok eligazodni a sok állomás neve között. Ki tudná pontosan megmondani, hogy hány leadója van az Uniónak? Pár ezer, annyit bizonyos. Van N. B. C. és W. O. R., Columbia és W. A. M. P. A. Olyan, amelyikért fizet a rádiótársaság, és olyan, amelyért a társaságnak fizetnek.

A háziasszony hűségese szolgálja: a gáz és a villany

Amint a konyhához közeledem, a párolgó, jóízű vacsora illata csapja meg az orromat. Igaz, nem a gusztusos kolozsvári káposzta készül itt, de a jó étvágy lévén a legkitünőbb szakács, az amerikai koszt is képes nyálat csalni az ember szájába és megfogadni a bendőjét. A háziasszony piros lánggrószákkal az arcán a tepsik, lábasok és tányérok között szaporán ide-oda perog, mint az orsó. Kérésre bemutatja a sütés-főzéshez szükséges összes régi és modern szerszámait. Leghűségesebb és leggyorsabb szolgálja a gáz és a villany. Ha a jégsekrénybe kapcsolja ezeket, akkor csontrepesztő hideget fejlesztenek, ha a kályhába, vagy a vasalóba, akkor tüzes meleget. Dolgoznak mellette, sőt helyette, amikor működésbe hozzák a porszívót, a habverőt, a krumplihámzózt, a mosógépet, vagy szárítják a teknőszerű porcellánmosdóban kimosott edényt.

Gyomruk már türellenül dörmölgöl, itt az ideje, hogy hozzáfogjunk az étkezéshez. Mialatt serényen dolgoznak rágóizmunk, a háziasszony szokott bőbeszédűségével beavat az amerikai életmód és konyha néhány sajátosságába. Az étkezés rendje itt a leegyszerűsített életmódhoz alkalmazkodik. Az ételek elkészítése nem ad annyi gondot, mint Európában, mert az ételek nagy része már készen kerül a házhoz a csemege- és fűszerüzletekből. A dobozokban forgalomba kerülő kitűnő konzervek, a süteményfélék, a porcióként csomagolt fagyalt és a gyümölcs lényeges részei a családi étkezésnek.

MIBŐL ÁLL A REGGELI

A reggelit a konyha mellett levő kis reggeliző helyiségben fogyasztják el, ahol mindenki maga szolgálja ki magát. Sokan a „drug store”-ba, vagy valamelyik „cafeteria”-ba járnak reggelizni. Miből is áll a reggeli? Narancs, vagy paradicsomlé, grapefruit, tojás mindenfajta elkészítésben, kávé, tejszín, jam, sonka, vagy is sok egyéb, ami nálunk teljesen ismeretlen, mint például „corn flakes and cream”, „bran flakes”. Nyáron természetesen nem maradhat el a szokásos jegesvíz.

A DÉLI ÉTKEZÉS IGEN EGYSZERŰ

A déli étkezés, a lunch, nem sok dolgot ad a háziasszonynak. Aki munkába jár, munkahelyén, vagy a közelben lévő és anyagi helyzetének megfelelő étkezőhelyiségben fogyasztja el az egyszerű löncsöt. Ugyancsak sietni kell vele, mert 20-30 perc-

A gyakoribb az utóbbi. Legjobban jön ki a hallgató: neki semmit sem kell fizetni. Az adóra nincs gondja, hiszen a rádióállomások magánkézben vannak. Miután megvette a rádióját, nincs többé semmi kiadása. Legfeljebb bosszúsága. Az amerikai rádióprogramok tele vannak spékelve reklámokkal. A reklám betolakszik két forró lüktetésű argentinai tangó közé, — mint a jeges szél, amikor kinyílik a meleg szoba ajtaja. Rátelapszik, mint a szemtelen légy a mézre. Hiába, üzlet-üzlet! Nem számít közös érdek, jó ízlés, következetesség. Ha a business ügy kívánja, akkor a számárra is lehet bársonnyerget és a dísznóra aranyperecet rakni. Hogy a konkurenciának kiüssék a kártyát a kezéből, a reklám heroldja leszáll a magas lóról és angol nyelv helyett, ha kell, magyarul, németül, vagy szlávul harsonázza a bodogító igét a hallgatók fülébe. Jellemzi az amerikai rádiót még az is, hogy riporterei állandóan lesben állnak. Nincs az az európai politikus, akinek szem rebbenését, vagy ajak rándulását észre ne vennék s rögtön ne tudósítanak. Az európai eseményekről az amerikai többet tud, mint mi. Mialatt a kényelmes fotelbe süppedve füleimmel az édes zenét szűröcsölöm, szememmel köröskörül végigtapogatom az egész szobát. Lábaiinnál hasoncsúszó tarkamintás szőnyegek terülnek el. A kanapén hiába keresem a diványpárnákat, amelyeket nálunk szorgalmas és műértő női kezek gomba, vagy hengerkúp alakúvá cirkalmoztak ki. Az asztalon, falon, kredencen nem vagyok képes felfedezni kézimunkát: egy egyszerű filét vagy kis gobelint. De még az ágyon sem. Mit beszélek, hiszen nincs is itt ágy! A falban van elrejtve. Ajtó van helyette, mintha ott egy másik szoba nyílna, még kilincs is van rajta, hogy a család még tökéletesebb legyen.

A LAKÁSNAK NINCSEN EGYÉNI BÉLYEGE

Figyelmem ezután a többi bútorra terelődik, amikor a háziasszony harsány hangon kiált be a konyhából és a terített asztalhoz hív bennünket. Az a futólagos pillantás, amit még egyszer a szobára vetek, újból meggyőz arról, hogy itt, — mint mindenütt — minden egyes bútor darab standardizált, gyárilag készült egyforma, egyhangú tömegcikk. De pepecselésre, piszomogásra, hosszulekretű kézimunkára itt nincs idő. S ha a szoba berendezésében, vagy a ház körül mutatkozik valami hiány, kipótolja a gyárból, az áruházból rendelt portéka. Van olyan azonban valami, amit nem lehet olyan könnyen és mesterségesen a szobába beállítani és ez: a lakás lelke. Az átlag amerikai lakásának nincsen lelke, sajátos hangulata, egyéni bélyege. Valami falanszteri egyhangúság, egyformává hengerelt tömegizlés fekszi meg ezeket az otthonokat.

nél több idő nem jut rá. Utána ismét neki kell látni a munkának. Milyen okos dolog, hogy csak keveset, egy-két szendvicset és gyümölcsöket fogyasztanak! Nem kell küzködniök a fáradtsággal és álomsággal.

Az iskolásgyermekek részére az iskolában van olcsó étkezőhelyiség, ahol néhány centért kapnak kávé, teát, vaját, gyümölcsöt, szendvicset.

A KORAI VACSORA A LEGFONTOSABB

Munka után, délután négy és hat óra között mindenki hazajön és ekkor következik a főétel, a korai vacsora, amelyet a család együtt költ el. Ezen a vacsorán aztán néha igen különös összetételű a menü. Meleg krumpli-püré hideg felvágottal, marhahús kísüve, zöld borsó, csöves kukorica, ananászszalámi, az utóbbi hasonlít a mi almáspiténkhez, csak nagyon émeletítő az íze. A gyümölcsből asztalra kerül narancs, szilva, banán, alma. Friss gyümölcs itt egész éven át olcsón kapható. Legyen az akármilyen gyümölcs, mindegyikből csak a legszébb példányok kerülnek piacra. Kár, hogy a szép amerikai gyümölcsnek olyan fanyar a zamata, aminek oka az, hogy a romlás elkerülése végett, túlkorán, félig éretlenül szállítják. Ujabbban állítólag kémiai úton, széndioxid hozzáadásával próbálják a gyümölcs zamataját feljavítani.

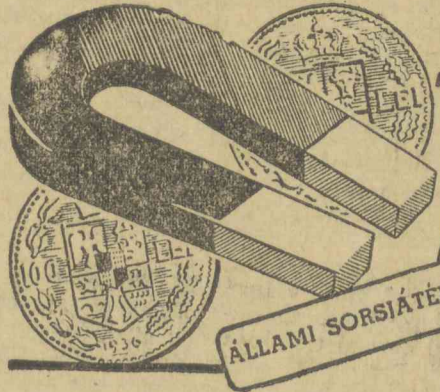
A kenyéret rendkívül higiénikus és tiszta csomagolásban árulják. A kenyér itt is többféle, igen finom, a fehér kenyér, mely olyan, mint nálunk a tejes kalács.

AZ AMERIKAI NEM SZERETI A BORT

Ami az italokat illeti, bár megszűnt a prohibíció, borból ritkán és keveset fogyasztanak. Ennek valószínűleg az a magyarázata, hogy itt a borok igen drágák és rosszul kezelik azokat. Böven kárpótolja az amerikai számos más ital. Alkoholtartalmuak például a whisky, brandy, sör, cocktail, a gin, amely jeges vízből, whiskyből, cukrozott citromléből keveredik. Említsük még ezenkívül az alkoholmenteseket, mint a tejet, kávé, narancs-citromlevet és számos egyéb limonádé készítményt. A nagy városokban az uccákon számos helyen láthatók a büffék és szerényebb bódék, ahol a rohanó emberek néhány percre megállnak. Elfogyasztanak egy „frankfurtert”, azaz egy pár forró virslit, esetleg isznak valamit, egy limonádét, egy jóízű coca-colát, vagy tejfehér kókuszdiólevet és utána loholnak tovább.

Egy évvel meghosszabbították a magyarországi transfer rendeletet

A magyar kormány a külfölddel szemben fennálló egyes tartozásoknak pengőértékben való befizetéséről szóló 6900—1931. M. E. számú ugynevezett transfer rendelet, valamint az eezt kiegészítő és módosító rendeletek hatályát, figyelemmel a devizaellátás nehézségeinek változatlan fennállására, további egy évvel, 1940. december 22-ig bezárólag meghosszabbította. Az arányban teljesítendő fizetésekről szóló rendelet hatályát ugyancsak meghosszabbították. A rendelet szerint a hitelezőnek joga van nyilatkozni, hogy a tartozás kiegyenlítését adósától pengőben elfogadja-e, avagy a fizetés elhalasztását választja.

"PÉNZ A PÉNZHEZ HUZ..."
...vásároljon tehát az

AURORA

sorsjegyjáruánál sorsjegyeket az Állami Sorsjáték JANUÁR 15.-iki és 18.-iki 2 huzására és meglátja, hogy vonzza a kiadott pénz a milliókat.

Ribbentrop még augusztus utolsó napján sem hitt az angol hadüzenetben

Az angol miss elmondja a német külügyminiszter házában szerzett élményeit. Kicsoda Krisztus? — kérdezte a 9 éves Ribbentrop-leány

Egy angol nő, aki Ribbentrop német külügyminiszter házában, mint gyermekóvónó volt alkalmazva, a Picture Post legutóbbi számában cikket írt németországi élményeiről:

— Még kevés hónappal ezelőtt, mint nurse működtem Ribbentrop külügyminiszter családjánál. Akkor foglaltam el ezt az állást, amikor Ribbentrop londoni nagykövete volt, majd vizsztatérésük után velük mentem Németországba. A Ribbentrop házaspárnak négy gyermeke van. A legidősebb 13 éves fiú, aki egy munkatáborban dolgozott, a következő gyermek a 17 éves Battina, aki még mindig egy gépkocsi baleset következményei alatt szenved. A fiatalabb leánygyermek Ursula, gyenge testalkatú és csontsínekben van a lába.

A legkisebb Adolf, aki csak négy éves és a Vezérnek keresztfia,

szőke, kékszemű gyermek, roppant kicsi fitos orral.

— Nem tulságosan komikus, kicsi orra van ennek a gyermeknek? — szokta a külügyminiszter kérdezni. A kis Adolf jókedvű gyermek, aki szeret angolul beszélni, a család bohóca és külön mutatványszámot képez, amikor a vendégek előtt az angol gyermekdalokat énekl. A Ribbentrop-család a Berlin-Dahlemben lévő harminc szobás miniszteri villában lakik, a birodalmi főváros lelegegánsabb pontján, a filmsztárok és diplomaták negyedében, ahol különben Ribbentrop kebelbarátja, Himler, Gestapo főnök lakik. Gyönyörű időket töltöttem Berlinben. Ugy

a miniszter, mint felesége szerették angol rokonszenvedőiket megmutatni és életmódjukat londoni módra berendezni. Egymásközt angolul beszéltek és angol szokás szerint minden délután teát ittak, egyszer egy héten, szerdán Ribbentropné „at home” összejövetelt rendezett. A házában még a kutyák is angolok voltak, szám szerint négyen. Ha a gyermekekkel sétálni mentünk, akkor nyomon követett bennünket két SS.-férfi, akik a gyermekek személyes védelmére voltak kirendelve.

— Ribbentropné beteges természetű, több ízben vetette magát műtétnak alá és sokat szenvedett. A miniszter egész nap távol volt a lakásától. Minden reggel pont tíz órakor távozott és a gyerekek végig nezték elindulását.

Angolul üdvözölte a gyermekeit, majd felszállt a Limousinera, amelyen még négy titkosrendőr foglalt helyet. Ezután a gépkocsi után egy másik haladt, a külügyminiszter testőrgárdája.

Mikor az autó elindult a gyermekek felemelték kezüket és Heil kiáltással bucsúztatták édesapjukat.

— Élelmiszerhiányról a Ribbentrop-palotában természetesen nem lehetett szó. A miniszter kedvenc étele a burgonya és tojás volt, hatalmas szalonna-darabbal kísülve. Egyetlen vasoránál sem hiányozhatott ez az étel. A házában bőven volt vaj és tojás. Különös, ha most vaj inségről olvasok és arról, hogy az élelmiszerkorlátozás a Dahlem lakosaira nézve is kötelező. A kisebbik leány a kerület elemi iskolájába járt, mert Németországban az elemi iskolában nincsen magántanuló. Ez alapján papíron van így, mert

a kérdéses iskolát csak a legelőkelőbb családok gyermekei látogathatták

és szó sem lehetett arról, hogy közönséges polgárok gyermekei ebbe az iskolába bejuthattak volna. Ursula egyik barátinője egy porosz hercegnő volt.

— A Ribbentrop család gazdag. A gyermekeket elkényesztették és ezek túltértékes ruhákban jártak. Az öltözködés csak a falusi birtokon volt egyszerű.

Az SS. emberek azonban itt sem hiányoztak

és a strandfürdőben is kellő távolságból elkísérték a családot. Ez a fürdő, éppen úgy, mint a golfpálya csak a Ribbentrop-család tagjai számára volt használható. Itt Sonneilbureban a miniszter idősebb leányával minden reggel kilovagolt, később fürdött és este hegedűn játszott. A Ribbentrop gyerekek vendége volt a 9 éves Himler-leány, akinek atyja főleg a hölgyekkel olyan előzékeny és udvarias volt, hogy senki sem sejtette volna benne a rettegett Gestapo főnökét.

Másik vendég volt a birtokon a külügyminiszter atyja, a 80 esztendőes nyugalmazott katonatiszt, akinek főfelvezete volt, ha a kis Adolfot a katonai mozdulatokra taníthatta. A nyár másik részét a család az ausztriai Fuschlban töltötte, amelyet az Anschluss után a Vezér ajándékozott a külügyminiszternek.

— Ugy Hitler, mint Ciano gróf meglátogatott bennünket ebben a nyaralóban. A házában politikáról nem esett szó.

Tilos volt ezenkívül még a vallási kérdésekről és Oroszországról beszélni.

A gyermekeket kommunistaellenes szellemben nevelték. Meglepetésemre volt, amikor a kis Ursula egyszer ezzel a kérdéssel fordult hozzám: — Te kommunista vagy? Ha az vagy le foglak löni!

— Amikor karácsony jött a gyerekek kérétek, hogy meséljek nekik. Amikor kriszkindliről beszéltem, Ursula azt kérdezte: — Ki az a Krisztus?

— A német kisasszony tanácsára gyorsan más témára siklottam át. Ezek a gyermekek más témára vannak. Még a múlt évben Ribbentropné említette előttem; „Ha kitör a háború, a gyermekeket Svájcba küldöm”. Ribbentrop azonban mindig megismételte, — ha ilyen kijelentést hallott —, hogy

senki se féljen, mert nem lesz háború.

Augusztus 28-án kijelentette előttem, hogy ne aggódjak, mert Anglia és Németország között háborúra nem kerül sor. Ezekben a napokban Berlinben voltunk és jelenlétemben is sokszor vitatkozott Ribbentrop Himlerrel. Több ízben felkiáltott:

— Az angolok nem fognak harcolni!

Himler ügylátszik ellenkező véleményen volt. Augusztus 31-én Ribbentrop nyugodtan viselkedett és egy szóval sem mondotta, hogy olyan fordulat lesz, amely a házból való távozásomat idézi elő. Délután Himler felém fordult és határozott hangon mondotta:

— Kérem Miss, ha Ön családjával akar lenni és nem akar Németországban rekedni, akkor sietnie kell, hogy elutazzon.

Ekkor már Ribbentropné is úgy látta a helyzetet, hogy angol-német háborúra kerül a sor. Sietve segített nekem a csomagolásnál és amikor említettem, hogy több ruhám Sonnenburgban van, vigasztalóan mondotta:

— Nem tesz semmit, hiszen néhány hét múlva ismét vissza jön.

Ribbentrop még ezekben az órákban is szótlan és tartózkodó maradt.

Szombat,
jan 6-tól

C
O
R
S
O

Szombat,
i. n. 6-tól

M
O
Z
G
Ó

CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ

Kálmán Imre nagyszerű operettje filmen Eggerth Márta és Hans Shönker a főszerepekben Jegyelővétel naponta d. u. fél 3 órától

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

26—10 és este 9 óra után 28—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Rövid farsang, hosszu farsang

Vízkereszt napján kezdődik a farsang, a mulatozás, dinom-dánom, a bálak ideje. Készülődnek a lányok, akik maguknak jegygyűrűt akarnak összeháncsolni. De készülődnek az asszonyok is, akik menyecskevoltuk mellett is szeretik, ha zenésző mellett megforgatják őket. Február 7-én van Hamvazószerda, tehát a farsang idén rövid és mindössze harminckét nappól, akarom mondani: ugyanannyi éjszakából áll. Akik azonban a rövid farsang miatt búslakodnak, azok aztán hamarosan arra gondolnak, hogy ebben az évben tulajdonképpen két farsang van. A rövid a katolikusoké, reformátusoké és evangélikusoké. Ellenben a görög keletieknek és a görög katolikusoknak hosszú farsangja van. Kezdődik Vízkeresztkor, de március 20-ig — tehát hat héttel tovább — tart. Ennek a két felekezetnek a husvétja ugyanis nem március 24-én és 25-én van, hanem csak április 28-án és 29-én és ez magyarázza meg a hat héttel tovább tartó farsangot. Az idei farsangnak és hosszú farsangnak bizonyára legjobban örvendenek a vendéglősök, a báltermek tulajdonosai, a zenészek, szabók, divatszalonok, fodrászok és mindazok, akiknek a farsang keresetet jelent.

Farsangban tehát lesz válogatás. Ki-ki a valóságának megfelelően választhatja és vigadozhat kedve szerint. Igazi és egységes farsang mindenki számára azonban az volna, ha végre a világon megszűnne minden háboruszkodás, megszűnnék a nemzetek farkasszem-nézése és végérvényesen, töreftlenül és zavartalanul megkezdődne a béke. Akkor bizonyára valamennyi nép olyan hangos dárídót csaphatna, amely fölérne akár száz egybefolyó farsanggal.

Andorás

(—) A DELI HIRLAP legközelebbi száma a mai Vízkereszt ünnepre és a holnapi vasárnapra törvényesen rendelt általános munkaszünetre való felintéssel kedden reggel a rendes időben jelenik meg.

— Befejezéshez közelednek a bolgár—orsz tárgyalások. Moszkvából jelentik: A bolgár—szovjet kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások a befejezéshez közelednek és a megbízottak a szerződés főpontjaira nézve már meg egyezést létesítettek. A tárgyalások mai helyzetét tekintetbe véve lehetséges, hogy a szerződést már pénteken aláírják. A szerződést claring alapon kötik meg és a két ország közötti áruforgalmat 1:1 arányban szabályozzák.

— Óriási hideg Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: A hideg tovább tart egész Jugoszláviában. Igen sok folyó befagyott. Vukovárnánál a Dunán olyan vastag jégréteg képződött, hogy gyalog lehet átkelni egyik partról a másikra. Szerajevó környékén farkascordák mutatkoznak.

— Elfogott veszedelmes betörőbanda. Bucurestiből jelentik: A fővárosi rendőrségnek sikerült egy veszedelmes betörőbandát ártalmatlanná tennie. A betörők vezetője egy Elena Maslovič nevű 19 éves csinos fiatal lány volt, aki két fivérével és Gh. Ionescuval együtt számos betörést követett el a fővárosban és nagyértékű ékszereket, valamint igen sok pénz zsákmányoltak. Az így szerzett értéktárgyakat elásták a Panduri ut 93 számú ház udvarán.

(—) Hétfőn véget ér a bíróságok karácsonyi szünete. A bíróságoknak karácsony előtt megkezdett szünete hétfőn véget ér és úgy a járásbíróságok, mint a törvényszék és ítélőtábla újból megkezdik rendes működésüket.

(—) Főszolgabírói értekezlet. Temestorontálmegye főszolgabírái tegnap délelőtt Popovici Virgil ezredes-prefektus elnöke alatt értekezletet tartottak. A főszolgabírák jelentést tettek a hadfelszerelési bónok jegyzésének folyásáról és ezenkívül különböző közigazgatási intézkedéseket beszéltek meg.

— A déval csángók köszönete Silviu Dragomir kisebbségi miniszternek. Bucurestiből jelentik: A déval csángó telepeselek egy küldöttsége megjelent Silviu Dragomir kisebbségi miniszternél és a dévai csángók nevében köszönetet mondott azért a megoldásért, amellyel elsímitották Harau község lakosai, a román állam és a csángók közötti viszályt a földvári birtok kisajátításával kapcsolatban. Ezt a birtokot tévedésből elvették a csángóktól és kiosztották Harau község lakosai között. A kisajátítást a bíróságok törvénytelennek jelentették ki, de ezt az ítéletet nem hajtották végre. Most a kisebbségi miniszter közbenjárására a csángókat készpénzzel kártalanították.

(—) Angol nyelvtanfolyam a Magyar Házban. Az unitárius templom javára megindított angol nyelvtanfolyamra haladókat felvesz Nagy Zoltán, Angliában végzett unitárius lelkész. Jelentkezni lehet a Magyar Házban, III. emelet, a kurzus alatt. Órarend: hétfőn, szerdán és pénteken este félnyolc. Hetenként egy óra nyelvtanítás, két órán csak társalgás van. Tandíj: önkéntes felajánlás.

DIANA

bedörzsöli, felfrissíti testét

(—) A postahivatalokban is lehet hadfelszerelési bónokat jegyezni. A bucurestii postahivatalok közli, hogy az ország összes postahivatalainak rendelkezésére bocsátotta a hadfelszerelési bónok jegyzésére szükséges nyomtatványokat és így minden postahivatalban lehet jegyezni hadfelszerelési bónokat. A nyomtatványokat a posta díjtalanul adja azoknak, akik hadfelszerelési bónokat jegyeznek.

(—) Lopással gyanúsítják Ion Andrei Iugosi illetőségű férfit, akinél több pénztárcát találtak. A feltevések szerint a pénztárcákhoz zsebtolvajlások útján jutott és ezért előállították a rendőrségen. A rendőrség büntügyi osztálya kéri a közönséget, hogy azok, akiknél az utóbbi időben ellopták a pénztárcájukat, jelentkezzenek a rendőrségen.

(—) A járványkórház decemberi forgalma. A temesvári járványkórházban decemberben ötvennyolc tüdőbeteg állott ápolás alatt. Ezek közül nyolcat, mint tartósan gyógyultat hazabocsátottak, egy meghalt, a többi tovább is a kórházban maradt. Ugyancsak decemberben ötvenegy különböző járványos betegségben szenvedő egyén volt a járványkórházban. Közülük harmincegyet gyógyulttan elbocsátottak, három meghalt, a többi további ápolás alatt maradt.

(—) A Iugosi villanytelep modernizálása. Lugos városa még a múlt év őszén elhatározta, hogy villanytelepét modernizálja és teljesítőképességét fokozza. Erre a célra két motort rendeltek meg Svájból, amelyek egyike most megérkezett. A második motort a közeli napokban várják és nyomban megkezdik a villanytelep átalakítását. A munkálatokkal márciusig elkészülnek.

(—) Unitárius istentisztelet. Vasárnap, január 7-én, délután 5 órakor istentisztelet lesz a Piata Unirii mögötti lutheránus templomban.

Ludas Matyi

a magyar irodalom humoros alakjainak egyik legnépszerűbbike. A csaváros eszű falusi suhanc, aki túljár az izgága földesúr gondolkodásán és megveretését háromszor adja vissza, mindig népszerű marad. Szellemi atyja Fazekas Mihály egykori költő, akinek ma, Vízkereszt napján, üljük meg születési évfordulóját. 1766 január 6-án látta meg a napvilágot Fazekas Mihály és 1828 február 23-ig élt. Életében sok verset, beszélyt és egyebet írt, sőt foglalkozott növénykutatási tudománnyal és megírta az első Magyar Fűvészkönyvet. Legmaradandóbb alkotása azonban a Ludas Matyi, aktív legnagyobb sikerét érte. Ludas Matyi túlélté megteremtőjét és sohase hal meg. A modern frók ismételtelen átdolgozták, színpadra vitték, megfilmesítették. Ludas Matyi rászolgál, hogy a mai napon szeretettel gondoljunk alkotójára, néhai jó Fazekas Mihályra. (k. e.)

Száz millió dollár

rengeteg pénz, könnyebb valutákra átszámítva pedig egyenesen fantasztikus összeg. Nos, ilyen összegű kölcsönt bocsátanak nemsokára az Egyesült-Államok Finnország rendelkezésére azonkívül, hogy elengedik eddigi összes tartozásait. Valóban példátlanul nagylelkű gesztus ez, ilyesmire csak a milliárdosok hazája képes. Azonban még az amerikai méreteket tekintve is, túlméretezettnek látszik számunkra ez a gavallérosság. Ilyen nagy summákat nem szokás pusztán szerelemből hitelezni. Amerikának bizonyára igen nagy érdeke, hogy az oroszok ne vessék meg a lábukat Finnországban. Ezért utalja ki a száz millió dollárt. Ha azonban ezt megtette, akkor majd még jobban érdekelve lesz kölcsönadott pénze révén és ha szükség lesz rá, képes lesz áldozni vért is, hogy ne vesszen el az arany. A vér és az arany elválaszthatatlan összefüggésben vannak, ahogy Ady Endre is megírta már halhatatlan költeményében. Megindulnak tehát először a dollárok, majd megindulnak az amerikaiak is, ha szükség lesz ott az északi harcmezőkön még több fegyverre és katonára. Most már valószínű, hogy szükség esetén az Egyesült-Államok egy percig sem fognak késlekedni beavatkozni az orosz-finn háborúba. Minden eddigi óvatossági nyilatkozatok ellenére is, kétségtelenül a kemény elhatározást bizonyítja ez a fantasztikus méretű kölcsön. (F)

(—) Kultúrelőadás. Mint már közöltük, a temesvári izraelita hitközség által január 7-én, vasárnap délután 6 órakor tartandó kultúrelőadáson Markovits Rodion „Kis zsidósorsok falumból” címen tart előadást, Löw-Beer Béláné zsidó költeményeket szaval és Nyíri Jenő hitközségi elnök „Ami ma minden zsidó embert érdekel” címen fog előadni. Ingyenes belépés mellett, vendégeket szívesen lát a rendezőség.

(—) Halálozások. Meghaltak: Murarescu Dimitrie hetvenhét éves hentes, Bugariu Vasile hetven éves kőműves, Cauc Elena született Baici harmincnégy éves, Oláh Erzsébet született Grand hatvanegy éves.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrendszer, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és belfájalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban tegnap a következő mátkapárok kötődtek házasságot: Curescu Stefan vasúti szerelő és Negrea Victoria, Petrariu Gheorghe lakatos és Brasovan Maria, Pokorny Ferenc cipész és Betka Mária, Alt Rudolf közsőrűs és Schweizer Zsuzsánna Józsa, Vrabie Vasile vasúti fűtő és Tsatenco Aculina.

Mozi

Az elveszett paradicsom

— A SCALA-mozi ujdonsága —

A francia filmművészet egyik legnagyobb alkotása kerül ma bemutatásra a Scala-mozgóban. Az elveszett paradicsom a címe ennek a gyönyörű filmnek, amelyben Páris legújabb sztárja, Micheline. Pressele mutatkozik be. Ennek a ragyogó jelenségnek tehetségét a filmscenárium írója, Than fedezte fel, mégpedig igen regényes körülmények között. Elhalt feleségére emlékeztette a gyönyörű fiatal leány és ez a körülmény adott alkalmat arra, hogy Az elveszett paradicsom édesbús történetét megírja. Az élményszerűség izzó drámaisága van meg ebben a darabban, amelynek cselekménye az elmúlt világháború kitörésekor kezdődik és napjainkban nyer folytatást. A rendezés Abel Gance mesterműve, a zene May kiváló munkája. Micheline Pressele csodálatos teljesítményéhez méltón csatlakozik szereptársa, Ferdinand Gravey alakítása, aki a Nagy keringő című amerikai film bemutatása alkalmából rohammal nyerte meg a szíveket. Ugyancsak szerepel a darabban a francia színművészet egyik legtünnemesebb ékesége, Popescu Elvira is és így nem csoda, hogy a közönség rendkívüli érdeklődést tanúsít a film iránt.

Szombat, vasárnap, hétfő:

APOLLÓ: Mámoros éjszaka (román film).

CAPITOL: Indián eskü (angol film).

CORSO: Csárdáskirálynő (német film).

SCALA: Az elveszett paradicsom (francia film).

Egy új vállalkozás

Érdekes új vállalkozás indult meg Londonban: kurírszolgálatot lát el Newyork, Páris és az összes európai országok között. Megbízható művelt férfiak és nők végzik a futárszolgálatot: levelek, okmányok, értéktárgyak kézbesítését, bizalmas üzenetek közlését, utasok kísérését, általában minden olyan megbízást, amit magánember a háborús közlekedési nehézségek miatt nem tudna elvégezni. A futárok Londonból kiindulva bejárják egész Európát. Mária sok megbízása van az angol irodának, amelyet A. B. Houchin vezet. Az ügyfelek közt szerepelnek idősebb hölgyek és urak, akik a kontinensen rekedtek és szeretnének visszatérni hazájukba, lányok, akiket kísérő nélkül nem akarnak utnak indítani, előkelő külföldi hölgyek, akik ma is Párisból és Londonból hozatják toilletjeiket. Houchin urnak már a világháború alatt is volt futári irodája. Tizenkilenc alkalmazottja utazott keresztül-kasul Európán. A foglalkozás — mint Houchin ur mondja — nem egészen veszélytelen. A kémek serege figyel a kurírokat, férfiak, nők igyekeznek közelükhöz férközni, hogy kikémleljék megbízásaikat és megkaparintsanak fontos bizalmas okmányokat.

(—) **Öfelsége, II. Carol király köszönete.** Pacha Ágoston megyéspüspök az újév alkalmából a maga és az egyházmegye nevében hódoló táviratot intézett Öfelsége, II. Carol királyhoz és legőszintébb jókívánságait fejezte ki az uralkodó előtt. A püspöki palotába tegnap megérkezett Öfelsége választávirata, amelyben köszönetet mond a kifejezésre juttatott újévi jókívánatokért.

(—) **Házasság.** Falb Gyula és Vogei Médy január 7-én, délután hat órakor házasságot kötnek az evangélikus templomban. (Dóm-templom mögött.)

(—) **Megvont állampolgárságok.** Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial legutóbbi száma minisztertanácsi jegyzőkönyvet közöl, amelynek értelmében 297 olyan személy állampolgárságát megvonták, akik csalárd úton lépték át a határt.

(—) **Az asszony kötelessége** törődni azzal, hogy hélműködése rendben legyen, amit pedig úgy érhet el, ha reggelként éhgyomorral egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik, amely enyhén és kellemesen, pontosan és biztosan szabályozza az anyagcsere folyamatát. Kérdezze meg orvosát.

(—) **A NUF vezértitkára a Bánságban.** Bucurestiből jelentik: Moldovan Victor, a Nemzeti Ujjászületés Frontja értelmiségi csoportjának vezértitkára a Bánságba utazott ahol fontos megbeszéléseket folytat a NUF vidéki titkáraival. A Front vezértitkára Oravica, Lugos és Karánsebes városokat keresi fel.

(—) **Tavasszal folytatják az utépítési munkákat.** Bucurestiből jelentik: A közlekedésügyi minisztérium rendelkezést adott ki annak érdekében, hogy a már megkezdett utépítési munkálatokat tavasszal folytassák. Az egyes helytartóságok munkatervet készítenek az utépítésre vonatkozóan.

Legolcsóbb

Kereskedők figyelmébe

A temesvári Kereskedők Egyesülete felhívja összes fűszer és terménykereskedőinek figyelmét, hogy a városi ellenőrző közegek ismételten arra az álláspontra helyezkednek, hogy a kétszer, vagy többször öölt só is kizárólag a maximált 3.60 lei árban adható el. Erre való tekintettel az egyesület minden kereskedőt óv attól, hogy csomagolatlan többször öölt só is kizárólag a maximált 3.60 lei nél magasabb áron adjon el. Ebben a kérdésben egyébként a testületek további lépéseket tesznek folyamatba.

A Kereskedők Egyesülete felhívja tagjai figyelmét, hogy cégtáblaik után 1940 január 2. kelettel röjják le az e célra szolgáló borderókon a megfelelő repülőbélyeget. Esetleges bővebb felvilágosítások és borderók az egyesületben kaphatók.

A Kereskedők Egyesülete felhívja mindazon tagjai figyelmét, akik a múlt évben jutalékot fizettek ki akár önálló céggel bíró, akár alkalmi képviselőiknek, vagy ügynökeiknek, hogy január hónapban ezen személyek nevével, lakhelyéről és az általuk felvett összegekről illetékes pénzügyigazgatóságukhoz 8+1 leiel felülbélyegzett vallomást nyújtsanak be.

(—) **Újabb földlökések Törökországban.** Ankarából jelentik: A török távirati iroda jelentése szerint tegnap ismét gyenge földlökéseket észleltek, de ez alkalommal áldozatok nem voltak.

(—) **Német kávét isznak Franciaországban.** Párisból jelentik: A Havas iroda megállapítása szerint kávéhiány volt, de ez most megszűnt azáltal, hogy a francia hajók elfogták a német lobogó alatt haladó Santa Fé nevű német gőzöst és az azon talált négyezer tonna kávét a szétosztó hivataloknak adták át.

(—) **Ételolajat és szigetelőanyagot készítenek kávéból.** Párisból jelentik: Paulo de Berrede Carneiro braziliai tanár megtalálta annak módszerét, hogy miképpen használják fel azokat az óriási kávémenyiségeket, amelyeket nem sikerül a világgpiacokon értékesíteni. Rio de Janeiroban rövidesen gyár alakul egy Polin nevű amedikai vegyész szabadalma alapján. Ez a gyár az említett braziliai professzor találmányának felhasználásával a kávéból „cafelit” nevű gyantás anyagot von ki, amelyet villamossági munkálatoknál szigetelőként használhatnak. Ezen kívül még ételolajat és coffeint vonnak majd ki a kávéból.

Néger püspök

Érdekes vendége van Londonnak: Uganda néger püspöke, akit ősszel avatott fel a pápa. Kiváncsi püspök negyvenéves, erőteljes duzzadó férfi. Nagy missziót végzett már eddig is a színesek között. Egyháza óriási kiterjedésű, motorbiciklin járja be. Elragadtatással beszél országáról. Ott mindenki boldog, csupa mosolygó arcot látni mindenfelé. Ha valaki nem mosolyog, megszólítják és megkérdezik tőle: „Beteg? Fáj valamije?”

Uganda a fekete emberek országa. Lakosságából mindössze ezerhétszáz a fehér európai. Abból is csak ötszáz a nő.

(—) **Irországban internálják a veszedelmes elemeket.** Dublinból jelentik: Hyde dr., Írország elnöke, szentesítette azt a törvényt amelynek értelmében a kormány felhatalmazást nyer mindazon személyek kényszerlakhelyre való szállítására, akiknek tevékenysége veszedelmes az állam szempontjából. Ezek a személyek nem kerülnek bíróság elé. A rendőrség a fenti törvény alapján előreláthatólag már a legközelebbi jövőben őrizetbe veszi az ír köztársasági hadsereg vezetőit.

(—) **A Ferencváros az anatóliai földrengés sújtotta lakosságért.** A Törökországban portyázó Ferencváros csapata a Nemzeti Sport jelentése szerint felajánlotta a török labdarugószövetségnek, hogy az anatóliai földrengés károsultjai javára egy mérkőzést játszik az istanbuli válogatottal. A jótékony célú mérkőzést a jövő héten szerdán játsszák le.

DENTIST M. GÖTZL szabadságáról visszakerkezett, újból fogad fogbetegeket.
I., Paris-ucca 2.

(—) **Lemondott a belga kormány.** Brüsszelből jelentik: A Pierlot-kormány benyújtotta lemondását. Az uralkodó az új kormány megalakításával ugyancsak Pierlot-t bízta meg.

(—) **Koresolyák, rődlik, különböző vasárúk és háztartási cikkek olcsón** kaphatók Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, I., Eminescu ucca 5.

vizvezeték szerelése és javítása

(—) **Cserny Rózsi balesete.** Cserny Rózsi bányászati irónót, az Arany János Társaság tagját baleset érte. Napi sétája során az úttesten haladt keresztül, amikor egy szabálytalanul hajtó kocsit elütötte. Cserny Rózsi szerencsére csak kisebb sérüléseket szenvedett és néhány napon belül felépült.

(—) **Iskolai étkezők Orsován és Aninán.** Orsova városa az elemi iskolás tanulók részére iskolai étkezőt létesített, amelyben reggel száz gyermek meleg tejet, délelőtt pedig hatvan gyermek ebédet kap. Aninán a bányász és a vasgyár munkásai háromszázezer leit adtak össze, amelyből elemista gyermekek részére két iskolai népkonyhát létesítettek.

(—) **Élelmiszerjegyek Olaszországban.** Rómából jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy a legközelebbi napokban élelmiszerjegyeket osztanak szét a lakosság között. Úgy mondják, hogy az intézkedésnek csak elővigyázatossági jellege van, minthogy az élelmiszert egyelőre nem adagolják.

BEGOVITS
tánciskolájában

I., Piata Libertatii 4., I. emelet,

január 9-én
új tánckurzus kezdődik

Mikor kell elkezdni a gyermeknevelést

Amerikában a gyermeknevelést is tanítják az egyetemen, különböző tanfolyamokon fiatal anyáknak. A leghíresebb tekintély gyermeknevelés terén F. Wayland Parker, a csikágói egyetem professzora. Egy fiatal mama felkereste a tudóst és tanácsot kért tőle, mikor kezdje meg a gyermeke nevelését.

— Mikor fog a kicsike megszületni? — kérdezte a professzor.

— Megszületni? Már öt éves.

— Az ég szerelmére és csak most jön hozzám! Elmulasztotta a legjobb öt esztendő.

(—) **Az árdrágítási ügyekben ítélkező bíróság működése.** Temesvár város ellenőrző bírósága, amelynek Rusalín Ion dr. járásbíró a vezetője, decemberben száznegy marasztaló ítéletet hozott olyan esetekben, amikor a maximális árak túllépéséről, vagy a hivatalos árak kifüggesztésének elmulasztásáról volt szó. A száznegy esetben kirótt büntetések végösszege 882.205 lei. Januárban is már több nagyobb összegű büntetést rótt ki a bíróság.

(—) **Kardos Magda és Hegyesi Zoltán** január 16-án, este kilenc órakor tartják szonátáestjüket a Zsidó Klubban (Gh. Lazar-ucca 5.). Az est teljes jövedelmét az emigránsokat segélyező alapra ajánlották fel a művészek. Műsorra kerülnek: 1. Mozart: E-moll szonáta. 2. Brahms: A-dúr szonáta. 3. Beethoven: A-dúr (Kreutzer) szonáta.

(—) **Gyászmise lesz e hó nyolcadikán, délelőtt 10 órakor a gyárvárosi görög katolikus templomban** néhai Hossu József dr. volt ítélőtáblai bíró lelki üdvéért, elhunytának első évfordulója alkalmából.

(—) **Matuschka Alice** államilag képzett operaénekesnő Berlinből hazakerkezett, énekórát legújabb módszer szerint tanít. II. Splaiul Prota Dragici 1., ajtó 10. Neptun-fürdő.

(—) **Dragoi Sabin új operájának bemutatója.** A kolozsvári opera most mutatta be Dragoi Sabin ismert zeneszerzőnek és a temesvári városi zeneiskola igazgatójának új operáját. Az opera címe „Kir Ianulca” és Caragiale hasonló című elbeszéléséből készült. A kolozsvári opera nagy fényűzéssel és kiváló szereposztással hozta ki Dragoi operáját, amely óriási sikert aratott és a kritika részéről a legteljesebb dicséretben részesült. A kolozsvári együttes februárban bemutatja Temesvárott is a Dragoi-operát, amelynek előadására már a bucurestii opera szintén készül.

(—) **Orvosi hír.** Dr. Petri Reinhardt fogorvos újból rendel. I. Eugen de Savoya-ucca 9. Telefon: 24—00.

(—) **Kártalanítják Finnországot az olimpiai játékok előkészítéséért.** Newyorkból jelentik: Hoover volt elnök, a Finnországot segélyező bizottság vezetője, Amerika valamennyi államában atlétikai versenyeket rendez, hogy összegyűjtsön hét-nyolc millió dollárt, amit a finnek az olimpiai játékok előkészítésére fordítottak.

HIRSCHL
TEMESVÁR, III. Treboniu Laurean-ucca 5.
Telefon: 16—76.

(—) **A román—amerikai kereskedelmi kapcsolatok.** Bucurestiből jelentik: C. Anghelosecu nemzetgazdasági miniszter fogadta Bernhard Smith amerikai pénzügyi szakértőt, aki azért érkezett a fővárosba, hogy tanulmányozza, miként volna lehetséges az amerikai piaccal való összeköttetést kifejleszteni.

(—) **A számlák új sorszámozása.** A bélyegtörvény rendelkezése értelmében január 1-től kezdődően a számlákat új sorszámmal kell ellátni, még pedig egytől kezdve folytatódóan. A törvény nem írja elő az új számlakönyv kezdését, hanem azt rendel el csupán, hogy január elsejétől a számlák folyószámát egytől kezdjék. Ez a rendelkezés a nyugtakra nem vonatkozik, a gyakorlat azonban az, hogy a nyugtakönyveket is egyes számmal kezdik.

Vérbetegség és azok következményei

**Bőrbetegség — Vérkeringési zavarok
Viszértágulás és nagyfokú érlemezésedés**

A mai lázas életünkben, amikor gyorsan eszünk, amikor az ember tulterheli magát, ritka, hogy a salaklerakódások ne gyűlnek össze az izmok és idegrostok közé, ugyanakkor ne szűkíték meg a véreket, megmérve a tagokat és megmérgezve a vért.

Az Urodonallal a székrekedési mérgezés, zsíradék, oxalsav, koleszterin, húgsav, kiméletlenül kitakarodik.

Az Urodonallal a szervek meg vannak védve a vértágulástól és azok működésére nem hat zavarólag.

URODONAL

MEGTISZTITJA A VÉRT

KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRAKBAN ÉS DROGÉRIÁKBAN

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY, MEGBIZHATÓ MÁRKA

A művészetből nem lehet megélni

Temesvári iparművész nő angóranulakát tenyészt és reklámképes szappanokat gyárt

A művészetből nem lehet megélni. Még az iparművészetből sem, amely pedig gyakorlati foglalkozás és közelebb áll a mindennapi élethez. Ezek a gondolatok jártak a fejemben, amikor becsengettem Csenedné Harzer Gitta temesvári iparművész nő házába. Azért igyekeztem oda, mert értesültem, hogy az iparművész olyan dolgokkal foglalkozik, amelyekkel nagyobb karéj kenyeret lehet keresni, mint eredeti mesterségével.

Az iparművésznőt az udvaron találom egy nagy ketrec előtt, amelynek tágas rekeszeiben piros szemű, hófehér szőrű angóra nyulak kándálnak kifelé kíváncsian. A karján hatalmas angoranyulat tart. Móric néven becézi.

— Éppen véget ért a második etetés, — mondja. Naponta minden nyul kétszer egy-egy evőkanálnyi magot, — búzát, árpát, rozsot, kukoricát kap. Ezenkívül övék a konyhahulladék, zöldség, burgonyahéj, amelyet nyáron fű és némi takarmány pótol. Nyáron kétszer, télen csak egyszer kapnak vizet a nyulak.

Bevonulunk a lakásba, ahol kérdéseimre részletesen elmagyarázza az angóranulak tenyésztésével való foglalkozását:

— Kelltem valami után nézmem, amiből megélnék, mert iparművészetre ma — sajnos — az emberek nem költenek. Sok töprengés után az angóranulak választottam. Jól kifejlett angoranyul évente hetven-nyolcvan deka gyapjat ad. A nyulak kelte 15 ápolása mellett ennek a mennyiségnek nyolcvan százaléka elsőosztályú, a többi második minőség.

Az elsőosztályú angóragyapju ára kilonkint ezer-nyolcszáz lei. A belőle készült ruhadarabok rendkívül melegek és különösen reumás embereknek hasznosak. Tizenöt deka angóragyapjuból készült fonál elegendő például felnőtt nő számára pullóvernek. Mikor három év előtt angóranyullal kezdtem foglalkozni, darabját még ezerhatszáz leiert vettem, ma már ötszázért is lehet kapni. Nekem mindössze hetven nyulam van és így még nem sokat keresek velük. Nálam ez csak egyik mellékfoglalkozás. Az enyémhez hasonló angóranyultelep van még Temesvárott öt-hat. Nagy telepe van Perjámoson Selig Emilnek hétszáz nyullal. Mentől több a nyul, annál több a jövedelem. Ezer nyulnál már minden nyul naponta tisztán egy lei jövedelmet hajt.

Felűnt Csenedné Harzer Gittának az a kifejezése, hogy a nyultenyésztés nála csak egyik mellékfoglalkozás. Meg is kérdeztem, hogy mi a másik? Mosolyogva válaszol:

— Reklámmal és meseképekkel ellátott szappanokat hozok forgalomba. A szappan kissé illatos, egészséges. A reklám, vagy a mesekép ártalmatlan és el nem muló színekkel készül. Sem forróvíz, sem lúg nem marja le. A találmány Németországból származik és ma már az egész világon elterjedt. Nagyon szeretik a szappant különböző cégek reklámcélokra igénybevenni, mert arra gondolnak, hogy minden ember legalább kétszer veszi napjában kezébe a szappant és mosakodás közben mindig pillantást vet a rajta levő reklámra is. A meseképek — Piroska és a farkas, Hófehérke és a hét törpe,

Csipkerózsika és más — a gyermekszobába kerülő szappanra jön. Külföldön tapasztalták, hogy olyan gyermekek, akik irtóznak a víztől, meseképes szappannal szívesen mosakodnak. Meseképeken kívül még tanulságos és vidám versikéket is alkalmazok majd a gyermekeknek való szappanra. A reklámképes és meseképes szappanok készítésére és terjesztésére egész Románia területén nekem van kizárólagos jogom. Beállítottam a szükséges gépeket is és megkezdtem a gyártást. Bejegyzett cég vagyok. Cégem: Hargitta, amelyet a Harzer Gitta névből állítottam össze. Szappanaimnak az egész országban való bevezetése és a reklámok megszerzése most van folyamatban. A reklámok és mesék képeit magam tervezem több színben. Ez a második mellékfoglalkozásom így bizonyos mértékben rokon az iparművészettel.

Átmegyünk a lakószobából a Hargitta-cég irodájába. Íróasztal, írógép, fiókos szekrény és néhány szép képezi a butorzatot. A szekrényből előkerül egy csomó mintaszappan. Csinos tetszetős reklámok és ismert mesék gyermeklelket elbájoló illusztrációi kacagnak le minden szappan egyik oldaláról.

Valóban öröm lehet ilyen szappannal mosakodni. Csenedné Harzer Gitta iparművész nő most indul első üzleti körútjára. Sorra felkeresi Kolozsvárt, Brassót, Marosvásárhelyt és a többi erdélyi várost. Tivollétében a titkára és levelezője — érettségizett leánya, Ilonka, — vezeti az üzemet.

Félegyházi András.

Vizkereszt és Háromkirályok napja

A kereszténység ma, szombaton üli meg a három napkeleti király emlékét. A szokásos vízszentelést a temesvári katolikus templomokban már tegnap délután végezték rövid szertartás keretében. Ma, Háromkirályok ünnepén, a katolikus templomokban a vasárnapi miserend szerint tartják az istentiszteleteket.

A püspöki székesegyházban

dél előtt tíz órakor lesz az apáti nagymise, amelyet fényes segédlettel Kayser Lajos nagyprépost mond, a magyar nyelvű szentbeszédet Boros Béla dr. teológiai tanár tartja. A nagymise alatt a Dóm ének- és zenekara Gruber Józsefnek Szent Amorus tiszteletére írt miséjét adja elő. Vasárnap, a szent család ünnepén, a nagymise alatt Schubert Ferenc G-dúr miséje kerül előadásra.

A belvárosi plébániatemplomban

ma, szombaton délelőtt féltizenegy órakor lesz az ünnepi nagymise és magyar nyelvű szentbeszéd, mindkettőt tartja Plesz József kanonok-plébános. Este 7 órakor betlehemi ájtatosság.

A gyárvárosi plébániatemplomban

a csendes miséken kívül féltíz órakor ünnepi nagymise és magyar szentbeszéd, mindkettőt tartja Rech K. Géza apátplébános. Délután öt órakor német szentbeszéd és ájtatosság, mondja Ritter Károly káplán.

Az erzsébetvárosi plébániatemplomban

reggel hét órakor csendes mise magyar szentbeszéddel, kilenc órakor ünnepi nagymise és magyar szentbeszéd, tartja Pater Károly. Féltizenkét órakor csendes mise német szentbeszéddel. Délután hat órakor ájtatosság.

A józsefvárosi plébániatemplomban

a rendes csendes miséken kívül féltíz órakor ünnepi nagymise és német szentbeszéd, tartja Wetzl György hittanár. Délután öt órakor ájtatosság.

A mehalói plébániatemplomban

dél előtt tíz órakor német nyelvű szentbeszéd és nagymise lesz, mindkettőt tartja Pater Imre.

AZ EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN

ma délelőtt féltíz órakor magyar nyelvű, tizenegy órakor német nyelvű istentisztelet lesz, mindkettőt Argay György esperes végzi. Holnap, vasárnap délelőtt féltíz órakor magyar nyelvű istentisztelet, prédikál Argay György esperes, tizenegy órakor német szolgálat, végzi Schemmel Viktor lelkész.

Evangélikus istentisztelet lesz vasárnap délután három órakor Rónácon is, az állami iskolában, szolgál Argay György esperes.

Hétfőn, e hó nyolcadikán, az evangélikus egyház tanácsstermében presbiteri konferencia lesz. Tárnya az egyház, mint a kultura hordozója.

Apróságok Hans von Bülow életéből születésének 110-ik évfordulója alkalmából

Hans v. Bülow, ki kora zeneéletének vezéralakja volt, egyaránt jelentékeny, úgy zongoraművészi, mint karnagy minőségében is. De ezúttal nem az ő felbecsülhetetlen kulturmunkáját és minden irányban nagyvonalú zenei munkásságát óhajtjuk méltatni, hanem a mester életének néhány érdekes epizódját akarjuk az alábbiakban felsorolni.

Müncheni udvari karmester korában a bajor király kivánságára Bülow mintaelőadásokat, valóságos „Festspieleket” rendezett Wagner zenedrámáiból. Egyik estén Bülow édesanyja is az operaház egyik páholyából nézte végig az előadást. Midőn Bülow a friss virágokkal ékesített karnagy melvényre lépett, a zenekar „tuss”-t húzott, a közönség hosszú percekig keresztül viharosan tapsolt és jódarabig tartott, míg Bülow a jelt a zenekarnak a nyitány megkezdésére megadhatta. Ekkor Bülow édesanyja csaknem ájulásba esett és úgy nyilatkozott, hogy nagyon boldogtalan, midőn fiát a közönség által cirkszi bohóc módjára látja megtapsolva. Bülowénak — ki német bárói családból származott — tudniillik az lett volna szíve leghebb vágya, hogy fiából nyalka katonatiszt, vagy híres államférfiu válnék. A művészet iránt azonban Bülow bárónénak semmi érdeke nem volt.

Bülow rendkívül gögös ember volt. Goldmark Károly, a „Sába királynője” című dalmű illusztris szerzője is felpanaszolja emlékezéseiben, hogy vele szemben milyen megmagyarázhatatlanul furcsa magatartást tanúsított Bülow. Goldmark tisztelgő látogatást tett Bülownál, mely alkalommal Bülow szíves fogadtatásban részesítette és neje társaságában megvendégelte Goldmarkot. Néhány nap múlva az uccán szembe jöttek egymással, de — Goldmark legnagyobb elképedésére — Bülow csak fagyosan végignézett rajta és úgy tett, mintha ezéletben sohasem látta volna őt.

A közönséget igen tapintatlanul, néha egyenesen gorombán kezelte Bülow. Ha vezénylésének megkezdése előtt egy-két pillanattal a közönség sorából csak egyetlen halk szó is ütötte meg a fülét, képes volt nyersen odaszólni:

— Disznó népség, talán hallgatnátok! (Ihr Schweinehunde, so schweigt doch endlich!)

Midőn egy ízben az új operai intendánsnak — báró Perfallnak — kellett az Operaház művészszemélyzetét bemutatnia, a két — hordószzerűen gömbölyű primadonnát, — a szoprán és a koloratúrénekesnőt — ezekkel a szavakkal prezentálta:

— Hier stelle ich Ihnen, Herr Baron, unsere beiden ausgezeichneten „prima Tonnen” (Primadonnen) vor.

Egy alkalommal a weimari nagyherceg szárnysegédjével együtt előzetes bejelentés nélkül lepte meg Bülow-t a müncheni operaházban, midőn éppen próbát tartott a filharmóniai zenekarral. Bülow-t az ilyen váratlan látogatások rendkívül kihozták a sodrából, mert idegeneket egyáltalán nem szívelt a próbákon. Ezért most sem zsenirozta magát, és szokott ridegségével szölt oda a nagyhercegnek:

— Fenség, rosszor méltóztatott jönni, mert a műsorra tűzött opuszokat ma először próbáljuk. A műveket a zenekarral még nem dolgoztam ki, azoknak előadása még nem méltó ahhoz, hogy Fenség végighallgassa. De a szárnysegéd úr, ha neki éppen úgy tetszik, maradhat, neki elég jó lesz az első próba is! Ezzel máris menesztette mindkettőjüket a próbateremből.

Egy alkalommal Bülow-tól autogrammot kértek. Ekkor az elébe nyújtott albumba a következőket írta bele:

— Die drei grössten Tonmeister sind: Bach, Beethoven und Brahms, alle anderen sind Cretins! Mórítz Moszkovsky — a kitűnő pianista és zeneszerző — az autogramm láttára ezeket írta utána: — Die drei grössten Komponisten sind: Mendelssohn, Meyerbeer und Moszkovsky, allen anderen sind Cretins!

Bülow híres volt epés szójátékairól. Egyszer egy énekes kereste fel és arra kérte Bülow-t, hogy mondjon hangkultúrájáról őszinte bírálatot. Az első ária eléneklése után Bülow szinlelt elragadtatással jelentette ki:

— Mein Herr, aus Ihnen kann noch ein weltberühmter Kammermaenger werden!

Midőn az énekes ezt a nyilatkozatot szinte túlárado boldogsággal vette tudomásul, Bülow kaján mosollyal folytatta:

— Nun ich meine: ein Rumpelkammermaenger oder bestenfalls ein Folterkammermaenger!

Bülow egykori felfedezőjétől, egyszemélyben későbbi apósától, Liszt Ferentől élte alkonyán elfordult és ellenszennvel viseltetett első felesége, Liszt Cosima második férje, Wagner Richárd iránt is, akinek műveit pedig legfőképpen ő segítette diadalra Münchenben. Egy ízben megtörtént, hogy Bülow Bécsben Gutmann Albert zeneműkiadó üzletének kirakatában megpillantotta Wagner arcképét, mely a bayreuthi mestert selyem hálókötönsben és bársony barettben ábrázolja. Ez a fénykép teljesen kihozta Bülow-t a sodrából, nem is nyugodott addig, míg Gutmann rá nem hirta arra, hogy a gyűlölt képet bevegye a kirakathoz.

Guttmann Miklós

Színház

PUSZTAI SZERENÁD

Az operettegyüttes csucsteljesítménye

Vasárnap este kilenc órakor kerül bemutatásra Szilágyi László, Békeffy István és Fényes Szabolcs legújabb nagyoperettje, a Pusztai szerenád. Az újságolvasó, a rádióhallgató és a közönség előtt nem ismeretlen ez a briliáns operett, hiszen a nagysikerű budapesti előadást háromszor is közvetítette a rádió.

A három kitűnő szerző, akinek mindegyike egyénileg is márka, operettírásra társulva, olyan tökéleteset alkotott, amely könnyen hozta me számukra a kívánt és joggal várt sikert. A Thalia Gróf László szakavatott, ötletes rendezésében, gyönyörű, új kiállításban mutatja be a Pusztai szerenád, melynek főszerepeit Krémer Manci, Sándor Stéfi, Báza Éva, Gróf László, Ditrói P. Béla, Csóka József, Fülöp Sándor, Szendrei Mihály, Csengery Aladár, stb. alakítják.

Szombaton és vasárnap az eddigi nagysikerű operetteket ismétli meg az együttes. Olcsó helyáras előadások az Iglói diákok és Mégis szép az élet, szombaton és vasárnap hat órákor pedig a Zsimberi-zsimbori szépasszony folytatja diadalútját. Szombat este a Paprikás csirke kerül színpadra utoljára.

Szerdán délután öt órákor, igen olcsó helyárral gyermekelőadást rendez a Thalia. Színpadra kerül a Hamupipóke.

Az Iglói diákok

A romantikus diáktörténet, Farkas Imre hamgulattal, érzéssel tele darabja, az Iglói diákok, mindenkor kiváltja azt a meleg közönség-

sikert, amit ez a pompás, zenés darab méltán megérdemel. Így volt ez most, a Thalia együttesének temesvári előadásán is, amikor Évike és Petky Pali hófehér gyermekszerelemének a szépszámú közönség szívesen tapsolt, szívből nevetett, elérzékenyülten könnyezett. Krémer Manci Évike szerepében üde, illatos, friss volt, mint maga az első tavaszi napsugár. Petky Pali rokonszenves szerepében Csengery Aladár, ez a pompásan fejlődő fiatal színész, közvetlen, melegsívű alakítást nyújtott. A közönség szeretettel símogatta természetes játékát. Holéczy Pista alakját Ditrói Béla vitte színpadra, ugyancsak fiatalos hévvel. Az intrikus diák szerepében Fülöp Sándor volt jó, a kocsmáros kabinetfiguráját Csóka József játszotta sok, szívből jövő humorral. Gróf László, Deésy Jenő, Szendrei Misi, Örvösy és a többi szereplő is dicséretes játékkal illeszkedett bele a diákszerelme dalos hangulatába.

A THALIA MŰSORA:

Január 6. szombaton délután 3 órákor olcsó helyárral: Mégis szép az élet.

Január 6. szombaton délután 6 órákor: Zsimberi zsimbori szépasszony.

Január 6. szombaton este 9 órákor: Paprikás csirke.

Január 7. vasárnap délután 3 órákor olcsó helyárral: Iglói diákok.

Január 7. vasárnap délután 6 órákor: Zsimberi zsimbori szépasszony.

Január 7. vasárnap este 9 órákor: Pusztai szerenád.

VALKAY tánciskolájában

Piata Unirii 3.

Január 8-án

új tánckurzus kezdődik.

Táncórak: hétfő és csü 5-6 órák.

Olaszország két kérdése

Az ó esztendő utolsó napjain Rómában az európai helyzetet illető két fontos megnyilvánulás történt. Az egyik Ciano gróf olasz külügyminiszter beszéde, a másik, amely tíz nappal később következett be: a pápa szép szavai, amelyekkel az olasz királyi párhöz fordult. Mondhatnánk, hogy a két beszéd hűen tükrözi vissza az olasz nép érzelmeit és akaratát. A nép, a kormány, az uralkodóház és az egyház egyaránt a mellett van, hogy Olaszország ne avatkozzék a jelenlegi háborúba, ellenben a béke helyreállításán dolgozzék. A világ azonban óvakodjék attól, hogy ebből az akaratból téves megállapításokra jusson.

Külföldön meglepetést keltett Ciano gróf beszédének az a része, amely szerint az olasz kormányt váratlanul érte a német-orosz együtműködés ténye. Ebből sokan „leleplezést”, sőt „németellenes élt” láttak és a német-olasz viszony megváltozására következtettek. Néhány nappal később Giovanni Ansaldo publicista, aki mint a külügyminisztérium szószólója, — mint ismeretes — meggyőzően tiltakozott egy cikkében az ilyen föltevés ellen, maga Ciano gróf is a beszédben említette, hogy a német-olasz viszony változatlan. Ezek nem üres szavak, mert a német-olasz szövetség abból a közös törekvésből nyert létalapot, hogy úgy Németország, mint Olaszország a föld javainak újabb megosztására törekszik és ez a célratörés a háború kitörése után is azonos marad mindkét állam számára. A szövetség létalapja tehát létezik és változást nem szenvedett.

Olaszország azonban nem vonja le az együttműködés végső következtetéseit, vagyis nem hajlandó Berlint tüzőn-vizen keresztül követni. Így már augusztusban fenntartással fogadta a moszkvai paktumot. Viszont Anglia és Franciaország újabb oroszellenes magatartásától is távol tartja magát és eddig nem azonosította magát a két nyugati szövetséggel a finn-kérdésben elfoglalt álláspontjával sem. Ciano gróf beszédének hallgatóságos érdekességét képezte, hogy abban a finn-ügyről említés sem történt. Ez semmi esetre sem történhetett véletlenül és ez arra mutat, hogy mint minden jelenlegi kérdésben, úgy a finn-ügyben is Olaszország a reális lehetőségek határában belül mozog. Rómában rokonszenveznek Finnországgal, de effektív segítséget nem küldhetnek. Jobbnak látják tehát a hallgatást, mintsem, hogy a Szovjet-Unióval időelőtti vizályt robbantsanak ki.

Olaszország két kérdést ismer, amely érdekeit közvetlenül fenyegeti. Ez a Balkán és a Földközi-tenger kérdése. Ezeknek szempontjából sajnálják, hogy az „orosz medvét Németország kicsalta barlangjából”, de még korainak látják azt, hogy egy határozott állásponttal a nyílt ellenségeskedést robbantsák ki, még mielőtt Szovjet-Oroszország a Balkán-államokat közvetlenül veszélyeztetné.

Tehát sem a moszkvai egyezmény, sem a finn háború, sem Oroszország és a balkáni államok ezidőszerű viszonya nem ad tápot arra, hogy az olasz külpolitika főirányainak megváltozását várjuk. Még hatványozottabban áll ez a földközítengeri politikát illetően. Abból, hogy Ciano gróf és az olasz lapok az utóbbi időben Tuniszt, Szezt nem emlegetik, nem szabad téves következtetésre jutni. A Földközi-tenger az olasz érdekek gyűjtőmedencéje marad. Angliában még sokan nem látják ezt be. Egy angol folyóirat, a Nineteenth Century, azt az időszerűtlen megjegyzést tette, hogy a háború egyik célja az angol-francia elsőbbség biztosítása a Földközi-tengeren. A Giornale d'Italia ingerülten válaszolt az angol lapnak azzal, hogy nem Angliának, vagy Franciaországnak, hanem Olaszországnak vannak létérdekei a Földközi-tengeren. Ez a saját-vita villámként bevilágít a jelenlegi európai helyzetbe: Róma a maga útján halad és ez áll főleg a Földközi-tengerre. Az eljött esztendő eseményeinek szempontjából szükséges ennek a ténynek a feljegyzése.

Mi lett a sorsa a versaillesi béke hetven aláírójának?

A marhakereskedő miniszterelnök és a szerzetessé lett külügyminiszter. Mi maradt meg a versaillesi híres okmány határozatából?

Negyedik hónapja múlt a napokban annak, hogy Franciaország és a Brit Birodalom a Lengyelországot ért támadás miatt háborús állapotban levőnek tekinté magát Németországgal. A második világháború — az újság-terminológia ezzel a névvel illeti Európa három leghatalmasabb országának küzdelmét — napirendre tűzte a húsz év előtti párisi körülményi szerződések közül a legelőbb aláírásra került, versaillesi békeszerződés felszámolását.

Nem érdektelen megemlékezni arról, hogy az aláíró államférfiak milyen sors jutott osztályrészül, valamint arról is, hogy az elmúlt húsz esztendő alatt milyen területi változások történtek.

A versaillesi békeszerződés 27 állam képviselőjében, hetven férfi kézjegyet viseli. A hetven aláíró közül nem mindegyik volt politikus. Így az indiai fejedelmek kamarájának a bikaniri maharadzsa, Sir Gang Sing képviselte, míg az ausztráliai delegátusok között helyet foglalt William Morris Hughes is, aki váltakozva, hol kormányelnök, hel pedig — marhakereskedő volt.

Nem egy a delegátusok közül azóta teljesen visszavonult a politikai életből. Legérdekesebb közöttük

a Mennyei Birodalom húsz év előtti külügyminisztere, Lou Tsen Tsiang, aki még 1919-ben áttért a katolikus vallásra és egy belgiumi bencés rend kolostorába vonult, magára öltve a szerzetesek egyszerű szőresuháját.

Silvio Crispi, az olasz béke küldöttség tagja hasonlóan lemondott a politikáról és kizáróan az üzleti

Aki aláírásával rokonságba került a királlyal

Ha egyesek visszavonultak a politikai életből, mások pedig idegen országban élnek, nem egy akad, az 1919. évi államférfiak közül, aki a legnagyobb nemzeti kitüntetésben és megtiszteltetésben részesült.

Andrew Bonar Lawot angol ember számára a legnagyobb kitüntetés ért: a westminsteri apátságban temették el, Nelson admirális és az angol ismeretlen Katona hamvai mellé.

Bonar Law tagja volt az angol háborús kabinetnek, 1922 októberében Lloyd Georgetól átvette a kormányelnökséget, majd 1923 október 30-án, mint a nemzet halottja került az angol Pantheonba. David Lloyd George a legritkább és legnagyobb angol kitüntetés, az angol érdemrend tulajdonosa. Az ősz államférfi 76 esztendőskorában is egyike a legtevékenyebb brit politikusoknak és mint ismeretes, tagja a jelenlegi háborús kormánynak. Jogilag

a legnagyobb rangot Guglielmo Imperiali olasz márkí érte el, aki a békekötés után kapott Annuciata rend elnyerésével az olasz király és császár unokatestvéreivel egy sorban áll.

A versaillesi béke óta eltelt két évtized alapos rendet vágott az aláírók között. A huszonhét ország küldöttségének hetven tagja közül csupán huszonkilencen vannak életben. Pontosán egy hónappal a szerződés aláírása után halt meg 56 éves korában a délafrikai köztársaság fődelegátusa, Louis Botha Transvaal melletti birtokán. Valamennyi békeküldött közül a legfiatalabb volt Edwin Samuel Montagu, aki 39 éves korában, mint az indiai minisztérium államtitkára vett részt az európai újja rendezésben. 1924-ben, 45 éves korában szerencsétlenség következtében hunyt el. A hírhedt 14 pont megalkotója és a Népszövetség eszméjének szülője Woodrow Wilson sincsen már az élők sorában. A békeszerződéseket követő hónapokban politikai körútja során meghült és rövid szenvedés után meghalt.

MATUZSALEMI KORT ÉRTEK EL A VERSAILLESI ÁLLAMFÉRFIAK

A versaillesi béke megalkotóit ugyilátszik hosszú élettel ajándékozta meg a sors. Legnagyobb részük túl volt már a hetvenedik évén, amikor meghalt, sőt számosan vannak, akik a nyolcvanadik évtizedükben vannak.

Az elhunytak közül legidősebb volt Jules Cambon, a nagykövetele tanácsának elnöke: 1935-ben halt meg 90 éves korában. Sorrendben egy másik francia következik: Georges Clemenceau, a „Tigris”, aki hat évvel előbb, 1929 november 24-n hagyta itt Franciaországot. Nyolcvan éves korában hunyt el a nagyszerb állam megteremtője, Pasic Nikola, volt jugoszláv miniszterelnök. A francia delegációnak, Clemenceau és Cambonon kívül harmadik kiváló egyénisége Stephen Pichon 1933-ban, 76-ik évében halt meg. Az amerikaiak közül Edward House, Wil-

életnek szentelte magát. Most, 70 éves korában is egyik legismertebb alakja az olasz gyáriparnak. Egy másik külügyminiszter, Augusto Linz Vieira, aki Portugália nevében jelent meg a versaillesi tükörteremben, most sokkal prózaibb foglalkozást új: borkereskedéssel foglalkozik. A békeszerződés aláíróinak javarésze a jogászok közül került ki. A legismertebbek közé tartozik Nicolas Politis volt görög külügyminiszter, aki nemrég töltötte be hatvanötödik életévét. Politis számos nyugateurópai egyetem — közöttük a Sorbonne — tiszteletbeli doktora és több tudományos akadémia tagja.

Az akkori államférfiak közül talán legszomorúbb azoknak a sorsuk, akik húsz évvel Versaille után távol hazájuktól élnek, vagy poraik valamelyik messzi ország temetőjében pihennek. Policarpo Bonilla, a világháborús és az azt követő időkben vezető szerepet játszott a délamerikai Honduras politikai életében és hét esztendővel később mégis távol hazájától, az Egyesült Államokbeli New-Orleansban halt meg száműzetésben. Hasonló sors érte Alfonso Da Costat, aki a portugál demokrata-párt elnöke volt: 1937-ben hunyt el Párisban. Kettő a versaillesi szerződés aláírói közül jelenleg is eszik a száműzetés kellemesnek nem mondható kenyerét. Salvador Chamorro, Nicaragua, volt elnöke Mexikóban él, míg Benes Eduard, a csehszlovák köztársaság volt külügyminisztere és második elnöke München után elfogadta az egyik amerikai egyetem katedráját, jelenleg Londonban él és a csehszlovák bizottság elnöke.

son elnök bense tanácsadója 1938 március 28-án, 79 éves, Tasker Bliss tábornok, aki 1918-ban az Uniót képviselte a szövetségesek legfelsőbb haditanácsában, 1930 novemberében, 78 éves, Henry White, volt római és párisi amerikai nagykövet 1927 július 15-én, 77 éves korában halt meg. Róbert Lansing, akinek a békeszerződésekről írott könyve nagy feltűnést keltett, „aranylag” fiatalon, 64 éves korában távozott az élők sorából.

És most lássuk, kik érték el a második világháború kitörését azok közül, akik annak idején azt hitték, hogy nevüket olyan okmány alá írják, amely megteremti majd a boldogabb és megelégedettebb Európát. A már említetteken kívül

legismertebb személyiség a világhírű zongoraművész, Paderewski Ignác, aki újjáéledt és azóta ismét megsemmisült országának két éven keresztül, 1919—1921 között elnöke volt.

MILYEN KLAUZULAI SEMMISÜLTEK MEG A VERSAILLESI SZERZŐDÉSNEK 1939 JANUÁR 30 ÓTA?

1933 január 30-ikán Hindenburg tábornagy, a weimari német köztársaság elnöke megbizta Hitler Adolfot, a nemzeti szocialista német munkáspárt elnökét a birodalmi kormány megalakításával, aki azonnal uralomra jutása után megindította az offenzívát a versaillesi béke záradékai ellen. Az elért eredmények sorrendben így következtek: A Nemzetek Szövetségének ellenőrzése alá került Saar-vidék 1935 január 13-án népszavazás útján visszakerült az anyaországához. Két hónappal rá, 1935 március 16-án Hitler kancellár bevezette a kötelező német katonai szolgálatot, bár a békeszerződés határozottan kimondotta, hogy kizárólag zsoldos katonaságot engedélyez Németország számára. Ujabb egy év múlva, 1936 március 6-án, a Rajna jobbpartjának 50 kilométer kiterjedésű demilitarizált sávját foglalta el a német haderő és állandó helyőrségeket létesített. A Saar-vidéki népszavazás második évfordulóján, 1938 március 13-án bekövetkezett az Anschluss,

Nagy üzlethelyiség

két nagy kirakattal IV. kerület főútvonalán, Bulevardul Carol 16. szám alatt, FEBRUÁR 1-re KIADÓ. Bővebbet III., Str. Metianu 1., háztulajdonosnál.

az osztrák köztársaság Ostmark néven a Nagynémet Birodalom egyik alkotó elemévé vált. Hat és fél hónap múlva, 1938 október 1-én a Szudéta-vidék került Németországhoz, majd ujjabb fél esztendő elteltével megalakult a cseh-morva védnökség. Még ennek a hónapnak a folyamán, március 23-án Memel is csatlakozik Németországhoz. Szeptember 1-én megindul a lengyel hadjárat, 3-án délelőtt 11 órakor Chamberlain angol miniszterelnök bejelentette az angol rádióban, hogy a Brit Birodalom hadiállapotban levőnek tekinté magát Németországgal. Délután 5 órakor ugyanezeket a szavakat mondotta el a francia rádió mikrofonja előtt Daladier francia kormányelnök. A többit már tudjuk...

Különös bemutató előadás

A „Jesse James” című színes Fox-film világpremierjét Newyorkban tartották a hatezer személyes „Roxy” filmpalotában. Az előadást az Európai Vöröskereszt Intézmények javára rendezték és azon nemcsak a newyorki felső 400 exkluzív tagjai, hanem — ami talán még nagyobb érdeklődést keltett, a film főszereplői is megjelentek.

A színházban háromezer frakkos ur volt, a nagystélyruhás hölgyek kíséretében. A belépőjegy tizenegy dollárba kerültek. Ebből az összegből 10 dollár jutott jótékony célra. Tehát körülbelül 60 ezer dollárt küldtek a jegyek árából a Vöröskeresztnek.)

Az előadás végén a film főszereplői megjelentek a színpadon a közönség előtt. Fergetes tapsvihar fogadta a kép egyetlen női főszereplőjét, Nancy Kellyt, akinek ez volt az első nagy szerepe színes filmben. Utána Henry Fonda köszöntö meg a tapsokat a függöny előtt. A tapsvihar akkor ért a tetőfokára, amikor a film címszereplőjét, Tyrone Power tessékeltte a függöny elé Henry King, a rendező.

Ma Tyrone Power az amerikai hölgyek elsőszámú szívlovagja, de ez az ünneplés nemcsak a frakkos bonvivánnak, hanem a kitűnő színésznek is szólt. Tyrone Power — aki 27 éves korában jutott el a népszerűség tetőfokára — szerényen hajlongott a nagyrőm közönség előtt. Egy pillanat alatt elborította a színpadot a virágerdő, amit részint a boyok serege hordott oda, részint a színpadhoz közel álló közönség dobált fel a világot jelentő deszkákra. A hölgyek zsebkendőket, emléktárgyakat, sőt egyesek még ékszereket is dobáltak fel a színpadra.

A közönség egymáson akart tultenni az ünneplésben. Dollárok, csekkok százait dobálták a színpadra, amikor Tyrone Power bejelentette, hogy a váratlan ajándékokat is a jótékony célra adják és ugyilátszik ez az új társasjáték nagyon tetszett a közönségnek, mert az előadás után egy félórával még mindig a nézőtérén volt a nép, hogy a Newyorkban most divattá vált háborús jótékonyágnak hódoljon.

Statisztikus is akadt, aki azonnal kiszámította, hogy ez a felülfizetés helyett indult rögtönzött gyűjtés — több mint 80.000 dollárt eredményezett, a Vörös Keresztnek, tehát 140.000 dollárt jövedelmezett a premier.

PUSZTAI SZERENÁD
a legnagyobb operettsiker, az idei évad legnagyobb szenzációja, a

PUSZTAI SZERENÁD
melynek vasárnap este 9 órakor lesz a bemutatója. A rengeteg humorról, parádés szerepekről, izgalmas meséről és nagyszerű zenés számokról a kiváló szerző-trió Szilágyi, Békeffy és Fényes Szabolcs gondoskodnak, akiknek legpompásabb operettje a

PUSZTAI SZERENÁD
Egy hollywoodi filmszínész kalandos szökése, regényes szerelme egy kis falusi tanítóval, aki maga is hatalmas karriert fut be Amerikában, aratóünnep, mulató párba a korcsmában és rengeteg változatos és pazar revüjelenet előre biztosítják az általános sikert.

PUSZTAI SZERENÁD
Gróf László rendezésében, Rajnai és Kudelász gyönyörű díszleteiben, az egész operettegyüttes és a stúdió tagjainak felléptével vasárnap este 9 órakor indul diadalútjára.

Sporthírek mindenfelől

Magyarország teniszcsapata elutazott Olaszországba. Magyarország válogatott teniszcsapata szerdán elutazott Olaszországba. A két ország válogatottjai Milánóban és Torinóban ütköznek meg. A magyar csapat a következő játékosokból áll: Asbóth, Gábor, Szigeti, Ferenczy dr.

Szlovákia képviselőjét is meghívták a budapesti KK értekezletre. A Pesti Hírlap jelentése szerint a szlovák szövetség képviselőjét is meghívták a január 13 és 14-iki budapesti értekezletre, így összesen nyolc állam szövetsége képviselteti magát a magyar fővárosban tartandó értekezleten.

A Chinezul-ILSA sportegylet bálja idén január 13-án lesz a gyárvárosi sörgyár nagytérképében. A lila-kék bál minden esztendőben a leg-sikerültebb mulatságok között szerepelt és a rendezőség ezért máris megkezdte az előkészületeket, hogy az idei bál a hagyományoknak mindenben megfeleljen. A tánccenét a bálon a Bíró Vazul vezetése alatt álló Tempo-jazz szolgáltatja és már ez is egyik biztosítéka a sikernek. Ezenkívül egész sereg kedves meglepetés és szórakozás várja az egyesület tagjait és barátait, akik nagy számban megjelennek ezen a bálon. A rendezőség tánccserejét is előkészít, amelynek győztesei értékes díjazásban fognak részesülni. A lila-kék bál este kilenc órakor kezdődik.

Január 28-ra halasztották a szövetségi tanács ülését. Fővárosi sportkörökben úgy tudják, hogy a szövetségi tanács január 21-re kitűzött ülését január 28-ra halasztották el. A halasztásra az a körülmény adott okot, hogy a szövetség vezetői meg akarják várni, amíg Marinescu tábornok visszatér az országba és résztvehet az ülésen. A szövetség elnöke január 28-ra feltétlenül hazaérkezik.

50 ezer lei jutalmat kap a Román Kupa győztese. A török szövetség elhatározta, hogy az országos bajnoknak a bajnoki küzdelmek befejezése után 1000 lira jutalmat ad. A Román Kupa bizottsága legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy a serleg győztesének 50 ezer lei jutalmat ad.

Ginzery dr. nyilatkozott olaszországi utjáról. Ginzery Dénes dr., magyar szövetségi kapitány több napot töltött Olaszországban, ahol fontos tárgyalásokat folytat az olasz szövetség vezető embe-reivel. Visszatérése után kijelentette, hogy meg van elégedve a megbeszélések eredményével. Olasz részről Coppola és Barassi vettek részt a tárgyalásokon. A magyar szövetségi kapitány közölte, hogy sikerült megállapodnia az olasz-magyar válogatott mérkőzésre vonatkozóan is, amennyiben 1940 december 1-én találkozik a két ország válogatott együttese. Egyelőre nem lehet tudni, hogy a mérkőzést, melyik olasz városban rendezik meg, azonban a legtöbb esélye Milánó, Nápoly, vagy Genua városoknak van. Ginzery Dénes dr. azt is közölte, hogy az olasz szövetség vezetésében nem történik változás, így Vaccaro tábornok továbbra is megmarad a szövetség élén. A budapesti értekezleten Coppola és Mauro képviselik Olaszországot.

**Si-felszerelések,
Brett-lik, cipők,
Windjacks**

A. M. Mülley

Timisoara, I., Str. Solderer 11.

Létrejön a játékvezető csere Magyarország, Románia és Jugoszlávia között. A magyar és jugoszláv szövetségek mellett működő bírótestületek között megállapodás jött létre, amelynek értelmében kölcsönösen adnak bírókat a bajnoki mérkőzések levezetésére. Hír szerint ugyanilyen megállapodás készül a román szövetséggel is. A megállapodással azonban nem értenek egyet a romániai játékvezetők, mert ilyen módon nem látják biztosítottak a fiatal romániai elemek érvényesülését.

DÉLIHIRLAP
automata telefon száma: 28-10

Reményei,
amelyeket az új év-
hez fűz, megvalósul-
nak január közepén
... mert

január 15. és 18.-án
az Állami Sorsjáték
mintegy
80 MILLIÓT oszt szét.

Tehát:
egyetlen doboz cukorka,
egyetlen virágcsokor
sem Állami Sorsjáték
SORSJEGY nélkül!

Az ÁLLAMI SORSJÁTÉK
HUZÁSA
JANUÁR 15. és 18.-án

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

**ELŐSZÖR
ROMANIÁBAN EGY
10 MILLIÓS
NYEREMÉNY**

= KÖZGAZDASÁG =

Változott helyzet az európai puhafa-piacon

Finnország kikapcsolása a román export növekedését vonja maga után

A fenyőanyagpiacon az utóbbi időben a kínálat csökkenőben van, amiből általában arra következtetnek, hogy a termelők rövidesen ismét felül akarják vizsgálni az árakat és további áremelést hajtanak végre. Bár a kivitel jelenleg jelentéktelen, általában az export újabb fokozásával számolnak, még ha erre nem is a legközelebbi jövőben kerülne sor. A kivitel várható emelkedéséhez bizonyos mértékben hozzájárul majd előreláthatólag a finnországi helyzet is. Finnország az utóbbi három év alatt az európai faexportáló államok élcsoportjába küzdötte fel magát és közvetlenül Oroszország után foglalt helyet. Mivel a háború miatt Finnországban a termelés és a kivitel szinte teljesen szünetel, a finnországi fa elmaradása a nemzetközi fapiacokról minden vonatkozásban éreztetni hatását, annál is inkább, mert a nemzetközi fapiac már ugyanis változott helyzet állott be Ausztria, Csehország és Lengyelország kikapcsolódása miatt. Finnország évi fatermelése 44.3 millió köbméter, vagyis körülbelül háromszorosa a romániai fatermelésnek. Ebből a fenyőfa 77.6 százaléka, 19.7 százaléka nyírfa és 2.7 százaléka szil- és hársfa. Azt, hogy Finnország az európai fapiacra mindaddig milyen helyet foglalt el, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az összes európai államok fakivitele 1938-ban 27 millió 271 ezer köbméter volt, ebből Finnország 6 millió 983 ezer köbmétert, vagyis Európa fakivitelének 25.2

százalékát exportálta. Románia fakivitele ugyan ekkor 1 millió 695 ezer köbméter volt, ami az összefakivitel 5.2 százalékát tette ki. A finn kivitel megszűnése következtében jogos tehát a feltevés, hogy a román fakivitelben fellendülés várható.

(=) A temesvári munkakamara felhívása. A munkakamara felhívja mindazon asztalosok figyelmét, akik segéd-, vagy mesterkönyvet kértek, de eddig még a vizsgára meghívást nem kaptak, hogy sürgősen jelentkezzenek a munkakamaránál és közöljék pontos lakcímüket. — Ugyanakkor közlik majd velük a vizsga időpontját is. Akik a felhívásnak nem tesznek eleget, azokat kontármunkásoknak fogják tekinteni és ellenük eljárást indítanak.

(=) Csendes a bányai gabonapiac. Kereslet csak tökmag, tengeri, lóheremag és lucernamag iránt mutatkozik és üzletkötés is inkább ezen cikkekben történik. A piaci árak a következők: Búza 460, tengeri 390, korpá 330, újab 500, muharmag 680, tökmag 1.400, tavaszi árpa 500 lei százkilonként. A lóheremag 40 és a lucernamag 60 lei kilonként.

Az Őszapó

Zúmarától virágos erdő fáinak koronái közül halk zizegő madárhang zavarja meg az erdő misztikus csendjét. A lehullott száraz falombot vastagon fedi a megkásásodott januári hó. Hozzáférhetetlenül elzárta a természet munkásai terített asztalát.

Ólomszürke csipősen hideg levegő elől még a nagy erejű medve is az odvába húzódott, de egy fürge, apró madár csoport, ebben a fagyasztó hideg időben is ott szorgoskodik a fák és bokrok koronái között, kora virradattól, késő estig. Fáradhatatlan, szorgalmas kis rendőrei a természetnek, kik rendelkezéssel nem tűrve, vigyáznak arra, hogy a részükre kijelölt poszton baj ne történjen. Életüket arra szentelve, hogy a fák vékony ágaira őszel lerakott káros rovarpetéket és a rügyek mellett meghuzódó káros rovarokat összeszedjék. Diónyi nagyságú kicsiny testükkel odafurakodnak a fa koronájának minden zugába. Valóságos művészek a kapaszkodásban és a mászásban. Ősz fejcsékjűk hátrasímuló tollsapkája alól apró, fekete szempár vizsgálgatja az ágak minden zugát, hogy ott ne maradjon egy kártevő rovar, amely a fa nyári lombzatát megrongálhatja, mely hivatva lesz kicsiny fészkeiket elrejtteni. Csoportosan járnak, hogy munkánk kiadósabb legyen. 25—30 fokos hideg sem állítja meg őket munkájukban. Apró, gyenge alkotása a természetnek az Őszapó, mégis kibírja a nálunk szokásos legnagyobb hideget is, ha csak a fák ágait hosszabb időn át nem fedi be az ólmos esők jégpáncélja. Kecses repüléssel hidalnak át egyik fáról a másikra, vigyázva arra, hogy fa ne maradjon, ahol ők el nem pusztították a kártékony rovarok táborát.

Erdő és hegyvidéki falvak kertjeiben, téli időszakban gyakori vendégek ők, ahol öröme telhet a gazdának szorgalmas munkálkodásukban. Ahol az est éri, ott hajtja álmra ősz kicsiny fejét, hogy holnap újra kezdhesse áldásos munkáját. Áprilisban párokra szakadoznak, megépítik művészes kicsiny fészkeiket a fa törzsének egy alkalmas helyén, oly gondosan és művészettel, hogy a leggyakorlatabb kutató szem is csak nehezen veszi észre.

Amint kicsinyeiket felnevelték, útra kelnek a fák lombjai között, hogy őszig csoportokba verődve végezzék feladatukat.

Bizalmas, szelíd természetű madárkák ők. Jó gyermekek ne zaklassátok őket, ha fürge, lármás csoportjaik téli időben megjelennek kertetekben. Nyitott oldalú madáretetőt, ha az a fa koronája közé van helyezve, felkeresik. Abba friss fagyúból, örölt dióbélből, vagy tökmaglisztből összegyúrt eleséget helyezünk el, oly módon, hogy azt a hó

el ne takarja az etető alatt. Így csekély áldozattal sok hasznos madárkának megmenthetjük az életét, a tél inséges napjaiban, amit ők sokszorosan visszafizetnek a gazdának a káros rovarok pusztításával.

— Hó borítja a szántóföldeket. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztériumból érkezett jelentés szerint a szántóföldeket hó borítja, így tehát a vetések nem szenvedtek a fagy miatt.

Az exportliszt után is ideiglenesen le kell fizetni a fogyasztási adót

Két hónapon belül a kincstár visszafizeti az illetéket

A kereskedelmi malmok csak előzetes pénzügyminiszteri engedély alapján szállíthatnak külföldre buza- és rozs-lisztet, darát és korpát, ha már meg van a külkereskedelmi hivataltól a kiviteli engedélyük. Ennek az intézkedésnek a célja pénzügyi ellenőrzés volt, miután a külföldre kivitt liszttermékek mentesek a fogyasztási illetéktől és

a 0.90 lei gabona értékesítési taxát is visszatérítette a kivitel után a Nemzeti Bank. Most az egész eljárás leegyszerűsítése végett a pénzügyminisztérium úgy intézkedett, hogy a kivitelre szánt liszttermékek után is be kell fizetniük a malmoknak az illetékes pénzügyigazgatóságnál a fogyasztási és az értékesítési taxát és az erről szóló nyugtát le kell tenniük a megállapítási pénzügyigazgatóságnál. A külkereskedelmi kiviteli engedély és a letett nyugták alap-

ján azután az ellenőrző közegek jegyzőkönyv felvétele mellett engedélyezik a megfelelő liszt mennyiség kivitelét a malom-raktárból. A három példányban kiállított jegyzőkönyv kíséri az árut a határvámhoz, amely a kiszállítás megtörténte után láttamozással visszaküldi az iratokat a feladónak a vámnyilatkozattal együtt. A malmok ezekkel az igazoló iratokkal

legkésőbb a szállítástól számított két hónapon belül kötelesek igazolni a lebonyolítást, úgy a külkereskedelmi hivatalnál, mint a pénzügyminisztérium fogyasztási taxa igazgatóságánál és akkor visszakapják a befizetett fogyasztási és értékesítési illetéket, viszont azonban kötelesek befizetni a 0.30 leies forgalmi adót. A két hónapon belül nem igazolt tételek illetékei véglegesen a kincstár javára maradnak.

Holdanként kb. 25 ezer leit hoz a gyapottermesztés

A háboru kitöréséig a köztudatban inkább csak kísérletként szerepelt a romániai gyapottermelés. Most, amikor a legsúlyosabb behozatali nehézségekkel küzdünk és a textilárak drágulása ellen nehéz küzdelem folyik, meglepetéssel és jó reménységgel veszi a közvélemény is tudomásul, hogy a Duna alsó völgyében az idén már 14.000 hektár, tehát közel 28.000 hold területen műveltek gyapotot és semmi akadályozás annak az elhatározásnak, hogy

a tavaszon a beültetett területet 50.000 hektárra növeljék.

Egy hektárhoz körülbelül 30 kilo mag kell és természetesen csakis elsőrendű és a viszonyokhoz alkalmazva kipróbált magokról lehet szó. Kétségtelen, hogy nem minden nehézség nélkül való a berendezkedés erre az új termelési ágra. Első sorban a jó vetőgépek hiányzanak.

Az eddig rendelkezésre állók bizony nem elsőrendűek. De a kormány is segítségül jött és intézkedések történtek a gépek beszerzésére. Az eredmények minőségileg persze még nem érik el a külföld első minőségű áruit, de számításba véve azt, hogy most a tisztítatlan, ki nem magozott gyapotért kilónként 45 leit, a kimagozottért 180 leit fizettek és hogy hektáronként 850—1200 kilogramm eredményt értek el, az egyes termelőktől beszerzett adatok szerint

31—54.000 lei hektáronkénti jövedelem volt bevelhető.

Ahol tehát a természeti adottságok adva vannak, ott nem csak a mostani rendkívüli viszonyok között, hanem rendes körülmények között és külföldi verseny mellett is biztató anyagi és közgazdasági fejlődési lehetőségei vannak a gyapottermelésünknek.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

46

Isabel bent lakott a kórházban. Iván pedig a rokonoknál helyezkedett el az üres lakásban. Másnap reggel, azután való nap, hogy Montfleury elutazott, ő is bement a kórházba, kiszólította Isabelt a folyosóra. Nem birt egy percig sem a beteg szobájában maradni. Az volt az érzése, hogy ha részvétet mutat a sebesülttel szemben, a barátait árulja el. Lelke mélyén azt kívánta, hogy vagy sürgősen pusztuljon el, vagy sürgősen gyógyuljon meg, de kotródjon ebből az országból. Sejtelve sem volt, hogy minek kell következnie. Csak már történjen valami, ami bizonyosság.

A másik bizonyosság, hogy szerették egymást olyan természetességgel, mintha életük legegyszerűbb tényéről lenne csupán szó. A kórház folyosójának hűvös jözsansága, az ide-oda rohanó szerzetes nővérek zaja nem nyújtottak alkalmas teret arra, hogy ez a kapcsolat egyre megisméllódó szavaiban kifejezést találjon. De Iván már a második napon megkérdezte Isabeltől:

— Meddig akarsz még segítségére lenni ennek az embernek? Azt hiszed, ha nem állasz szüntelenül az ágya mellett, akkor nem gyógyul meg? Nem értelek Isabel!

Isabel nem tudott mit felelni. Hiszen az az igazság, hogy valósággal erőlkölnie kell, hogy homályos kötelességérzetet fedezzen fel önmagában, azzal az emberrel szemben, akihez semmi köze sincsen. Pillantása az ablakon át a kórház udvarára, néhány vagon felhalmozott tüzfára esett.

— Igazad van. De nem a legokosabb, ha itt, a kórházban lakom? Hozzad költözöm talán? Ha kitenném a lábomat és minduntalan együtt látnának, azonnal kínos feltűnést keltenék. An-

nak sincs sok értelme, hogy odakünn vegyek magamnak külön lakást és onnan járjak be beteget ápolni. Higgyék a kórházbéliek, amit akarok, a legjobb megoldás, ha egyelőre itt maradok.

A délutáni órákban azonban mindig elmentek a kórházból és barangoltak a városka zengő uccáin. Isabelnek nagyon tetszett a mecsetekkel, ódon uccákkal, kisvárosi korzóval, gyümölcsárusokkal élénkített látvány. Most ismét olyan emberekkel találkozott, akik a rózsát hordták kezükben, gomblyukaikban és ezeken a virágokon keresztül, újra magába szívta az egész titokzatos rózsamezőt.

Valamelyik nap kísértáltak a város végére, ahol a kezdődő országúttól jobbra és balra gazdag vetések húzódtak el a térségen. Leültek egy határkőnél. Iván karjával gyöngéden átkarolta Isabelt, aki könnyű nyári ruhát viselt és teste valósággal átizzott a lenge szöveten.

— El foglak venni feleségül.

Isabel könnyed arcfintorral válaszolt:

— Főlöleges, azt hiszed, hogy így jobban magadhoz láncolsz?

— Nem akarom, hogy azt higgyed, kalandor vagyok.

— Ó, kalandor — csengett Isabel hangja a kacagástól. — Mi sem áll távolabb tőled, mint a szemfényvesztés, vagy alakoskodás. Pedig nem is izgulnék tulságosan, ha volna benned egy csipetnyi a kalandorok természetéből.

— Nem értelek.

Isabel megsimogatta a fiu haját, játékosan visszafésülte a választékát, majd enyhe durcúsággal megráncigálta.

— Valaki, aki vakmerő, merész, felelőtlen, nem nézi, hogy hol sima a part, hanem egyenesen egy szikláról ugrik a vízbe. Neked egészen más a természeted. Ha tőled függne, egy életem keresztül rózsát szeretnél ültetni, vagy nedves orocskáju nebulókkal vesződni az iskolában, mint hivatására büszke gyermekkertész.

Iván elpirult és Isabelnek úgy tetszett, mintha sértődést olvasott volna ki a szeméből. Engedékenyen még közelebb simult hozzá és a mint ráhajolt, kemény mellével súrolta a férfit. Iván a fájdalomnak különös kifejezésével tapadt az ajkára.

Alig, hogy Isabel kibontakozott öleléséből, hirtelen másra terelte a szót:

— Áru! el nekem, hogy miért akarták Dariert megölni? Mit vétett ellenetek? — Iván arca elborult és önkénytelenül is menekülő mozdulatot tett a kezével. — Miért húzódsz vissza tőlem?

— Ha tudnám sem mondhatnám meg neked. Elhíheted, hogy az ilyesmit nem kürtölheti ki világgá az ember.

Isabel ráfüggesztve szemét, meglepődő csodálkozással szólt:

— Ha vétett ellenetek, legtermészetesebb, hogy a magatok módja szerint itélkeztek felette.

Ivánnak sehogyan sem ment a fejébe, hogy Isabel miért tartja olyan természetesnek, hogy Dariert lepuffantsák.

— Sokkal szebb dolgok vannak a világon. Ne érdekeljen ez téged. Különben is...

Isabel lehajolt a vetésre, ahol egy löherét vélt megpillantani. Mialatt huzigálta a földből, gondolkodott. Majd megszólalt:

— Nem akarok idegen lenni a dolgokban. Érdekel, hogy miért játszanak az emberek olyan bátran a maguk és mások életével. Már ismerlek benneteket a virágszedés deliriumában. De ez a sok-sok virág eltakar valamit a szemem elől. Hát beszélj!

Iván összeráncolta homlokát és megint ke-reste magában azt a szót, amit ilyenkor mondan szokás. Isabel csalódottan eldobta a löherét, azt hitte, hogy négy levele van, Iván pedig a keze után kapott, mintha vissza akarná tartani valamitől, belenézett a leány zöld szemébe, amelybe most nyugtalanság kavargott. Úgy tetszett neki, hogy ezt a csak szerelemre termett leányt

Rádió

SZOMBAT, JANUÁR 6.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Déli hangverseny. 13.00: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: A déli hangverseny folytatása. 13.40: Hanglemezek. 14: Rádió ujság. 14.20: Hanglemezek. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania. 18: Országőrök órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Színházi és filmkrónika. 19.17: Süder kompozíciók. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.15: A rádió szalózenekarának hangversenye. 20.45: Rádió ujság. 21: A rádió postája. 21.15: A rádió szalózenekara folytatja hangversenyét. 21.45: Táncclemezek. 22.10: Rádió ujság, sporthírek. 22.30: A vizek éneke, hanglemezek. 23: Román zene hanglemezeiről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 11.00: Egyházi ének és szentbeszéd. 12.20: Görög katolikus istentisztelet. 13.20: Időjelzés, időjárás, vizállás. 13.30: Az Operaház Zenekara. 14.45: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: Bábjáték. 16.45: A Rádió Szalózenekara. 17.45: Elbeszélések. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.15: Előadás. 18.50: Bálint Zoltán magyar nótákat énekel. 19.50: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Sporteredmények. 20.30: Károlyi Gyula zongorázik. 21.05: Kültügyi negyedóra. 21.20: Zenekari hangverseny. 22.40: Hírek. 23.10: Az Albert-vonós négyes műsora. 23.45: Táncclemezek. 24: Hírek német, olasz, angol és franciá nyelven.

VASÁRNAP, JANUÁR 7.

Bucuresti. Radio România és Radio Bucuresti. 9.55: Istentisztelet közvetítése a pátriárkáról. 11.15: Szalózene. 13: Időjelzés, vizállásjelentés, sport és vegyes hírek. 13.15: Déli hangverseny. 14: Rádió ujság. 14.20: Bujor Rodica és Bojenscu Alexandru énekel. 14.50: Előadások, művészeti és kulturális hírek. 15: Mezőgazdasági hírek és tanácsok. 15.15: A falu órája. 16.15: Katonai előképzés hírek. 16.30: Hanglemezek. 17.15: A Munka és Jókedv mozgalom órája. 18.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.17: Katonazene. 19: A Hét. 19.15 Színdarab előadás. 20: A Lucefarul tánczenekar hangversenye. 20.45: Rádió ujság. 21: A tánczene

is egy kicsit megmérgezték a jogászok és az államférfiak. Mit mondjon neki? Azt, hogy Isabelnek tökéletesen igaza van, amikor véleményét formált róla? Semmitől sem irtózik úgy, mint az erőszaktól. Viszont ő mégis benne van ebben a lehetetlen ügyben — később még inkább benne lehet, — de lakat van a száján, nem nyilatkozhatik. Vagy egy bizonytalan mozdulattal üsse el a dolgot, hogy Isabel higgye azt, amit akar? Szerelmük megköveteli, hogy teljes őszinteséggel beszéljen, ha nem is pontosan arról, a miről Isabel kérdezte. — Azért akarták megölni, mert odakünn, Párisban elárulta az ügyüket. Én azonban futni hagytam volna. Én is macedón vagyok, aki szeretné, hogy népe szabad legyen. De kívánom, hogy ha a szabadságnak ez az útja nem sikerül, úgy sikerüljön a másik.

Isabelt azonban nem elégitette ki a felelet.

— No jól van — mondotta —, lesz még időm elmondani neked sok mindent. Akarom is, hogy elmondj mindent! Számolnod kell azzal, hogy nagyon kíváncsi természetű vagyok. Eddig a tí országokban nem láttam mást, mint szelid faiskolákat, szőlő- és más gazdálkodást, a földnek csöndes és zavartalan békéjét. De azért azt is észrevettem, hogy ez a föld tele van mély sebekkel, néma örülettel, a vérbosszú sötét áldozatkésztségével.

— Ma bolond világot élünk. Mit gondolsz, nálatok Franciaországban is mindig gyöngyélet lesz? Ma még páholyból nézelődtek. Holnap a mi pestisünket fölhordják egészen Párisig. Mind igaz, amit mondasz, csak azt nem értem, hogy mi tetszik neked ezen?

Isabel Iván felindultságát indokolatlannak tartotta. Ő Iván lényének — úgy gondolta — mélyebb gyökérzetéhez akar eljutni.

— Határozottan félreértés, noha azt hittem, hogy mindenben egyetértünk. Hogyan magyarázzam meg neked alaposabban? Fejét kedveskedve Iván mellére hajtotta és ez a mozdulata elég volt, hogy a férfit ismét belelökje forrón hömpölygő érzelmeinek a sodrába. — Nem bírom

folytatása. 21.30: Különböző népek tánca és dala hanglemezeiről. 22.30: Román táncok és dalok hanglemezeiről. 23: Szórakoztató lemezek.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: Görög katolikus istentisztelet. 11: Református istentisztelet. 12: Római katolikus istentisztelet. 1.30: Honvédszene. 2.45: Hírek. 3: Hanglemezek. 4: Tassonyi Ernő dr. előadása. 4.45: Szalóntös. 5.30: Erdélyi Sándor előadása. 6: Hírek magyar, szlovák és magyar-országi nyelven. 6.40: Előadás. 7.05: Farkas Béla cigányzenekara. 7.20: Sporteredmények. 7.45: Zilahy Lajos előadása. 8.15: Hírek. 8.25: Varga Tibor hegedűl. 8.50: „Villámfényénél”. Hangjáték. 10.40: Hírek. 11.10: Beszkárt-zenekar. 12: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.20: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál. 1.05: Hírek.

HÉTFŐ, JANUÁR 8.

Bucuresti. Radio România és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: Déli hangverseny. 14: Rádió ujság. 14.20: A déli hangverseny folytatása. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio România. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Orvosi krónika. 19.17: Énekhangverseny. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio România és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 22.20: Hanglemezek. 20.45: Rádió ujság. 21: Táncclemezek. 22: Rádió ujság, sporthírek. 23: Könnyűzene. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Utána: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 1.10: Jeney Klára énekel. 1.40: Hírek. 1.55: Papp Román zongorázik. 2.30: Szalózene. 3.30: Hírek. 5.15: Diákfélóra. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.15: Hanglemezek. 6.40: Roder Pál előadása. 7.05: Hankiss János dr. előadása. 7.30: Ungvári est. 8.15: Hírek. 8.25: Kardos Tibor dr. útirajza. 8.55: Lakatos Gyula cigányzenekara. 9.35: „Schubert négykezes zongoraművei”. 10.20: Kürthy György előadása. 10.40: Hírek. 11.10: Táncczenekar. 11.25: A „Middas” olasz ének-együttes műsora. 12: Hírek német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven. 12.25: Balázs Kálmán cigányzenekara muzsikál. 1.05: Hírek.

KEDD, JANUÁR 9.

Bucuresti. Radio România és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: Déli hangverseny.

el, hogy az emberek szó nélkül belenyugodjanak az igazságtalanságba. Nem tetszenek nekem azok, akik csak ezt mondogatják: várni, kivárni, majd lesz valahogy. A ti világotokban viszont sok indulatot és feszültséget sejtetek meg, nekem itt minden szokatlan és új. Nem tudok eligazodni; azok, akik zsarnokok és azok, akik a szabadságért szomjuhoznak, mind egyformák. Az emberi természet, fájdalom, olyan, hogy az elnyomottakból ugyanúgy elnyomók lesznek. De mégis meg van a jogom, hogy az elnyomottak harcoljanak a szabadságukért minden elképzelhető eszközzel.

Iván visszaemlékezett, hogy Isabelben meg volt a hajlandóság már Genfben is, hogy állandóan elvont problémákról vitatkozzék. Igen, ez egy jellemző, szellemi tünet nála... Ő sem zárkózik el az elől, csak mindent a maga helyén! Hogy véget vessen minden további vitatkozásnak. hirtelen feltette a kérdést:

— Mondd, képes volnál arra, hogy megölj valakit csak azért, mert megszorítottak jogaidban? A problémának itt van a kulcsa.

— Azt hiszem, igen — jelentette ki Isabel mély meggyőződéssel a hangjában.

A beszélgetés ezzel le is zárult közöttük.

Fölkelték és némán haladtak vissza a város felé egymás mellett. Ivánnak állandóan az motoszkált a fejében, hogy Isabel ezerszer is meggondolná, hogy valakit megöljön. Mert ölni sokkal nehezebb, mint meghalni.

Isabel agyán is végig rezgett az iménti beszélgetés. Elemezte magát, hogy vajjon nem-e a váratlanul rácsapott kérdés kényszerítette olyan feleletre, amelyet teljesen időszerűtlennek látott és amelyet még sohasem gondolt végig. Arra a megállapításra jutott, hogy ha még egyszer kérdést intéznének hozzá, ugyanezt a feleletet ismételné.

Csak az volt a különös, hogy bár imádták egymást, még sem viselkedtek úgy, mint a szerelmesek. Egészen szokatlan, hogy két csók kö-

Holland-Amerika Linie

Rendszeres indulás
Északamerikába
Középamerikába
Délamerikába és
Ausztráliába

Fizetés nélkül
a hivatalos úton

Felvilágosítások és jelenkezések:
**Organizatia Romania
de Turism S. A. R.**
Timisoara; Bul. I. G. Duca
Savoy szálló mellett.
Bucuresti; Calea Victoriei 70

14: Rádió ujság. 14.20: A déli hangverseny folytatása. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio România. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Különböző népek táncai hanglemezeiről. 19.48: Magyar nyelvű hírek. Radio România és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.20: Hanglemezek. 20.45: Rádió ujság. 21: Zenekari hangverseny. 22: Rádió ujság, sporthírek. 22.15: Táncczene. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Utána: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 1.10: Lakatos Flóris és cigányzenekara. 1.40: Hírek. 2.30: Rendőrzene. 3.30: Hírek. 5.10: Asszonyok tanácsadója. 6: Hírek szlovák és ruszin ny. 6.15: Tóbiás Kornél dr. előadása. 6.40: Szalózene. 7.45: Horváth Henrik dr. előadása. 8.15: Hírek. 8.25: Látogatás a Greguss-díj nyertes Uray Tivadarnál. 8.45: Milan Dimitrijevic hegedűl. 9.15: Kosztolányi Dezső versfordításai előad. Simonffy Margit. 9.45: Sára Elemér cigányzenekara. 10.40: Hírek. 11.10: Budapesti Hangverseny Zenekar. 12: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.20: Táncclemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6.45: Mezőgazdasági félóra. 7.15: Francia nyelvoktatás. 8.25: Hanglemezek. 9: Hírek magyar, szlovák, és ruszin nyelven. 9.20: Hanglemezek. 10.35: Időjárásjelentés.

zött legyen idejük olyan súlyos kérdésekről elmélkedni, amelyek túlesnek érzelmi körükön. A szerelem nem tűr meg semmi mást, csak ami vele van kapcsolatban. Karanfoga illet volna menniök és mohón kihasználni a kínálkozó idő minden pillanatát erre a nagy elemi gyönyörűségre. Ki volt a hibás? Isabel kezdte el, Iván azonban határozatlanságával — hogy nem a feltett kérdésre válaszolt, — céltalan beszélgetésbe bonyolította mindkettőjüket. Viszont soha rosszabbkor nem jött Isabel érdeklődése. Hiszen már napok óta énjének egyik része képtelen fölémelkedni a súlyos gondoknak süppedékéből. Hiába próbált önfeledten szeretni, ráhullott egész kedélyére a bünténynek árnyéka. Mégis ő talált előbb vissza önmagához.

— Gyerekek vagyunk és nem érdemeljük meg, hogy Isten szép napja reánk süssön. Megvallom, nem mondtam igazat az imént. Tudnék ölni én is, minden meggondolás nélkül, az ösberek módjára, pusztán a két karommal, ha valaki el akarna ragadni tőlem.

Isabelnek boldog hiszékenységgel ragyogott fel a szeme.

Iván azonban képtelen volt ebben a hangnemben fokozni a vallomását, mintha már is rájött volna, hogy ilyen elhatározásoknak egész világa ellentmond. A hangja egyszerre elcsendesedett:

— Még csak azt akarom mondani neked, ha kitartasz mellettem, éppen olyan emberré tudok majd lenni, amilyené akarsz átfőrnálni.

15.

Másnap déltájban, amikor hazament a lakására, levelet talált az asztalán. Elhúzott, nem intelligens kézírással, a következő szavak voltak rajta:

„A forradalmi bizottság megbízásából gondoskodik arról, hogy Darier ne hagyja el élve az országot.”

(Folytatjuk)

Hipnózissal vallatják a hadifoglyokat

A francia Második Iroda irattárában van egy okmány, egy hadijelentés 1915-ből, amely megmagyarázza, miként jutott a Dardanellákat ostromló angol hajóhad legfőbb parancsnoka a török védők legféltebb titkainak birtokába. A közös angol-francia 29-ik hadosztály és kapcsolt részei, többek között hatalmas hajóhad intézte az ostromot a Gallipoli-félsziget erődrendszere ellen, anélkül azonban, hogy a legcsekélyebb eredményt érte volna el. Az eredménytelenség főoka a török lövegek elhelyezésének és a Dardanellák elé rakott török aknamezők helyének nemismerése volt. Hiába küldték ki a kémek legióit: a hadititkokat nem tudták ezek sem megszerezni.

Le Trockeur francia vezérkari őrnagy és Hamilton angol kapitány a főhadiszállás udvarán sétálgattak, mikor behozták oda néhány török foglyot, közöttük egy tisztet is. Hamilton odaszólt ennek:

— Barátom, ön nálam marad. Jó napot!

A többiek elvonultak, Hamilton pedig megkezdte a vallatást. — Mondja csak, barátom, mi ujság a fronton? Hajlandó-e egyes kérdéseimre válaszolni? Ha igen, teljes mozgásszabadságot biztosíthatok önnek.

— Ne fárassza magát, kapitány — felelte a török, — nem mondom semmit.

Aruhaya bég vagyok és a hozzánk hasonló elemek inkább felnégyeltetik magukat, de nem válnak árulókká.

Ebben a pillanatban a társasághoz érkezett egy szűrőszemű, szakállas angol őrnagy-orvos, A. D. High. — Hallotta, mit beszél a török és azonnal meghívta egy barátságos oszonnára. A bég elfogadta a meghívást. Alig ültek le a tiszt étközésben, a bég kezdte magát rosszul érezni. Az orvos pillantása állandóan rajta függött. A török ösztönszerűen védekezik, el akar szaladni, de nem sikerül, a pillantás helyhez szegezi, karjai ernyedten hanyatlának le, az orvos néhány perc múlva szigorú hangon megszólal:

— Aruhaya bég! Itt mellettem, önpel szemben Líman von Sanders őexcellenciája, német tábornok és török pasa, tábornagy áll. Ön nem hallja miket kérdez, de én közvetítem a kérdéseit és ön természetesen mindenre válaszolni fog. Őexcellenciája azt kérdezi, hol van elhelyezve a 11. hadosztálya?

(Líman von Sanders védelmezte ugyanis a Dardanellákat az angolok ellen.)

A bég megmondta.

— Hol vannak jelenleg az aknamezők?

— Dardanus és Csanak magasságában.

— Hogyan vannak ellátva lőszerrel? Milyen tengeri erők állanak német és török részről a Dardanellákban? A záróháló-rendszer milyen hosszú és széles?

A kérdések özönét zúdította az orvos a szerencsétlen törökre, aki hipnotikus álmában pontosan megfelelt. Később magához tért, de természetesen semmire sem bírt emlékezni. Napok múlva aztán az angol flotta az aknamezők között behatolt a szorosba és elsüllyesztette a Haireddin Barbarossa török cirkálót és vagy 150 fegyveres halászhajót.

A 133-AS MEZŐNY BORZALMAI

A németek hetekkel ezelőtt Pirmasens magasságában, az úgynevezett Senki földjén elfogtak néhány francia katonát, közöttük két hadnagyot is. Mindenütt, ahol ilyesmi történik, a foglyokból mindenon kiváltképpen, amit tudnak, hiszen azért is törekszenek arra az ellenfelek, hogy foglyokat ejtsenek. Tudjuk, hogy a Siegfried- és Maginot-vonalak bonyolult, sokágazatu erődrendszere előtti terepen mindenféle védelmi pontok vannak, rejtett géppus-

Hogyan került elő Elser?

Ma már nem horgasvégű ostorokkal és spanyoleszímákkal vallatnak, hanem sokkal kényelmesebb és célravezetőbb módon: hipnózissal.

Mikor a müncheni Bürgerbräu-pincében megtörtént a nevezetes robbantási merénylet, a német Gestapo teljes erejével vetette magát a nyomozás munkájába s mint tudjuk, az értelmi szerzőket két külföldi személyében hamarosan kézre is kerítette. Nem akart azonban „előfordulni” maga a tettes, aki a merényletet a gyakorlatban végrehajtotta.

A vendéglő összes törzsvendégeit vallatóra vették. Hiába. Az alkalmazottakat is kikérdezték. Eredménytelenül. Az ügy kezdett már a külföld felé kellemetlenné válni. Erre valakinek eszébe jutott egy név: Heinrich Mohr. Ez az úriember egyike a legügyesebb detektíveknek. Számos reménytelennek látszó feladatot oldott meg. Mohr úr megjelent és

megismételte a vallatást, de a saját módszereivel.

kafészek, kis páncélfedezékek mögött gyorstüzelő lövegek. Ha ilyenbe az előőrs beleszalad: vége. Fontos tehát, hogy a holtterepen a kémek minél gyorsabban és pontosabban behozzanak minden új üteg vagy gépfegyverállást, már tudniillik ezeknek a helyét.

A francia tisztek természetesen nem vallottak, mire sürgöny ment Aachenbe egy bizonyos Herr Schenk Rudolf-ért, aki órákon belül a helyszínen volt. Ez az úriember szintén orvos, mégpedig a javából, hipnózissal és szuggesztióval gyógyít. Schenk barátunk meglátogatta a tiszteket, kicsit elbeszélgett velük, néhány furcsa kézmozdulatot tett, mire a tisztek viselkedése egyszeribe megváltozott.

— Bizony, — mondotta egyikük, — ha a 133-as mezőnyt jobban kiépítenék,

oda ellenséges katona sohasem jönne be.

— Miféle ellenséges katonákról beszél? — rivalt rá Schenk úr a beszélőre. — Hiszen maguk németek! Nem tudják, hogy a 27-es rohamosztághoz tartoznak?

— Igen... igen... elfelejtettem, — válaszolt a másik tiszt, — a 133-as mezőny még nincs teljesen kiépítve, de azért Isten óvjon mindenkit, aki arrafelé kerül... — s pontosan elmondta, mennyi és milyen fegyver, tüzgép, hány méter hosszú betonárók, mennyi ember védelmezi azt a tereprészt. — Én tudom, — folytatta drámai hangon, — én ismerem a 133-as borzalmait... csupa akna és tankcsapda... jaj annak, aki odatéved!

Másnap megindult egy német járőr a 133-as felé. A haditudósítások szerint „Kisebb előnyomulást tettünk Pirmasens előtti terepen és néhány foglyot ejtettünk.” — Schenk úr jólesően dörzsölve a kezét, visszatért rendelőjébe, a betegeihez.

Ilyen kérdéseket adott fel az embereknek, akiket előzetesen transzba hozott:

— A merénylő ugyebár magas, szőke, idősebb ember lehetett. Gyakran járt ide...

— Kérem ez az úr Wallenstein városi főmérnök...

A másik kikérdezett: — Ugye, járt ide és a Schank-ban (söntésben) állandóan jobbra-balra nézegetett egy alacsony, barna fiatalember?

— Igen... a neve Gustav Will... jónévű szabómester...

Igy ment ez napokig. Ahány embertípus létezik, azt a detektív mind felhozta. Az adatok végül is megsűrűsödtek egy bizonyos rosszöltözött, rosszképzű fiatalember körül. Elser... Elser egyre gyakrabban Elser... és végül a szűrés alkalmával Elser a hálóban maradt. A többit tudjuk, Elsert a svájci határon lefűlelték. Mohr szenzációs munkát végzett és ügyességéről a most megjelent újságcikkek tanuskodnak.

APRÓ HIRDETÉSEK

Alkalmazás

Jól főző mindenek szakácsnő éves bizonyítványokkal felvétetik. II. Str. Cantacuzino 5. háztulajdonosnál. 523

Jól főző mindenek szakácsnőt azonnalra felveszek. Ungár Szana-bank-épület. 528

Tanoncot és kifutó fiút felveszek. Kuklay ezüstműves I., Piata Tepes Voda 1. 527

Szerény, szorgalmas, tiszta mindenek háztartási munkálatokban perpekt nőt csak iratokkal. felveszek. IV., Str. Bratianu 15/a II. em. ajtó 36. 535

Németül tökéletesen beszélő nevelőnőt keresek. Fényképes ajánlatokat Rudolf Mosse Arad címre kérek.

Allást keres

Raktárnok jó referenciával állást keres. Érdeklődéseket „Raktárnoki” jellegre a kiadóba. 533

Lakas

Különbejárátú bútorozott szoba kiadó. I., Szana-bank épület IV. em. ajtó 23. Lift használat. 528

Állandó komoly lakó, május 1-re keres egy négyszobás modern villalakat, központi fűtéssel. Címeiket Telefon: 37-70-re kérem megadni. 530

Református bérházban 3 szobás lakás február 1-re kiadó. III., Str. Timotei Cipariu 1. 534

Atlas-vétel

Jutányosan eladó Kardostelepen 120 négyszögöles telekönyvezett telek házzal. Üzletnek igen alkalmas. Közlebit a kiadóban. 1864

Rodli 2 személyes, kemény fa, prima eladó. I., Szana-bank épület IV. em. ajtó 23. 529

Különjete

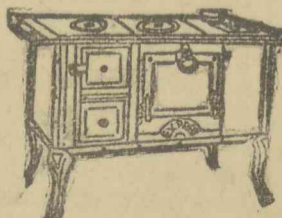
Fehérnemű javítását és stoppolást vállalok. I., Str. Palanca 1. I. emelet 10 szám. 1987

Elveszett 6 hónapos drótszőrű foxi, nőstény, sárga fejjű, a hátán fekete folttal és a fél farka is fekete. Jutalom ellenében átadható IV., Str. Fröbl 44. 532

„AMINO” kutyatápszer

kapható a következő helyeken:
„Hansa” cég, Eugen de Savoya ucca 4. szám. Telefon: 20-90.
Galgon Gyula, Eugen de Savoya ucca 9. szám. Telefon: 24-59.
Nágl cég, IV., Fröbl-ucca 41. sz.
Kérjen ingyen prospektust!

Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben
Állandó raktár
románcozott és fekete tűzhelyekben

KÁLMÁN DEZSÓ

speciális takaréktűzhelyüzem
Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

DORN ISTVÁN mű-bútor asztalos

Timisoara III., Str. Romulus 54. Telefon: 21-10. Készít komplett kombinált lakásberendezéseket, továbbá: ebédlő, háló-, úriszobákat, iroda- és bankberendezéseket. Iparművészeti tervek. Legjobb munka. Szolid árak.

Hirdessen
a Déli Hírlap-ban